

**UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA VÝTVARNÉ VÝCHOVY**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

TÉMA: PROSTOROVÝ OBJEKT - POCTA PRO ARCHITEKTKU ZAHU HADID

AUTOR: Adéla Bednářová

OBOR: ZUŠ – Výtvarná tvorba se zaměřením na vzdělávání

VEDOUCÍ PRÁCE: Mgr. David Medek, Ph.D.

V Olomouci 2018

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem zde uvedenou bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Davida Medka, Ph.D., a veškeré použité zdroje jsem uvedla v seznamu literatury nebo v seznamu obrazových zdrojů.

V Olomouci dne:

Podpis:

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat za odborné vedení a cenné rady Mgr. Davidu Medkovi, Ph.D., a dále chci poděkovat své rodině za psychickou a také finanční podporu.

Obsah

1. Úvod	5
2. Zaha Hadid	7
2.1. Biorafie	7
2.2. Její tvorba	10
2.3. Její ateliér.....	12
2.4. Projekty a realizace	13
2.5. Ocenění	18
3. Dekonstruktivismus	19
4. Představitelé dekonstruktivismu	22
4.1. Frank O. Gehry	22
4.2. Peter Eisenman	26
4.3. Bernard Tschumi	30
5. Prostorový objekt	33
5.1. První nápady	33
6. Beko Masterplan	39
6.1. Inspirace	40
6.2. Vývoj	41
7. Závěr	47
8. Seznam literárních zdrojů	49
9. Seznam internetových zdrojů	50
10. Seznam obrazových zdrojů	51

1. Úvod

Žijeme v době, kdy je těžké už vymyslet něco nového. Ale i přes to, že je těžké vytvořit něco inovativního, stále se posouváme vpřed a doba se rychle mění. Jedním z takových odvětví, jenž se neustále vyvíjí, je architektura. Progres zaznamenáváme jak po vzhledové, tak i po technologické stránce. Budovy jsou různě ohýbané, tolikrát působí nestabilně, jako by měla celá spadnout na zem. Vše je ale záměr architekta – zaujmout.

Jedním z architektů, který dokáže zaujmout je Zaha Hadid. Architektka íránského původu, která se nebojí experimentovat a vymýšlet fantastické věci. Je to velká osobnost dekonstruktivismu. I když pro některé lidi může být nepřijatelná. Může jim připadat například chladná, neosobní až moc moderní. Vše je ale jen věc názoru, vkusu a prostředí, ve kterém daná osoba vyrůstá. Zaha Hadid celý život tvrdě dřela a šla si za svým na úkor osobního života. Nikdy se nevdala a nikdy neměla svoje vlastní děti. Všechno obětovala pro svoji kariéru a to se jí několikanásobně vrátilo.¹ Mě se její projekty a stavby líbí, proto jsem si jí také vybrala. Ohromil mě její osobitý styl, který je mi hodně blízký. Na střední škole jsem studovala obor bytový design a scénickou tvorbu, a co se designu týče, mám o něj veliký zájem. Zaha Hadid není jen architektkou, ale i designérkou a malířkou. Právem, jako první žena na světě získala Pritzkerovu cenu.² Byla oceněná i v jiných prestižních soutěžích a také byla označena časopisem Time za 100 nejvlivnějších lidí světa.³ Nedávno nás bohužel navždy opustila, a proto bych jí mou bakalářskou prací chtěla vzdát poctu.

Můj prostorový objekt bude zaměřen na jednu z jejích prací. Jde o zatím nezrealizovaný projekt v historické části Bělehradu v Srbsku. Tato práce se zabývá jen jednou určitou částí projektu, který bude přetvořen do mého vlastního stylu. Snahou je vše vymyslet tak, aby se v tom proloupla nezaměnitelná tvorba Zahy Hadid s mou invencí. V rámci této práce bylo nutné zabývat se všemi možnými detaily, podrobně je studovat a na základě získaných informací byl určen finální vzhled objektu. V této fázi bylo také vytvořeno velké množství návrhů i na jiné její stavby, které byly konzultovány s vedoucím práce. Vše zde

bude řádně vysvětleno, ukázáno a popsáno. Tato práce v první polovině představí, kdo je Zaha Hadid, ukáže její práce a její tvorbu. Potom představí její styl – dekonstruktivismus, vysvětlí, o čem je a z čeho vychází. Uvede další autory tohoto stylu a jejich práce. V druhé polovině se práce bude zabývat samotným objektem. Popíše všechny inspirace postupy a nápady.

Písemná část bakalářská práce slouží jako doprovodný text k praktické části.

-
1. Zaha Hadid | Archizone.cz. Archizone.cz | magazín o moderní i historické architektuře [online]. Copyright © 2014 Dostupné z: <http://www.archizone.cz/architekti/zaha-hadid/>
  2. Pritzkerova cena je nejprestižnější cena za architekturu. Je na podobné úrovni, jako Nobelova cena pro vědce.
  3. Zaha Hadid | Archizone.cz. Archizone.cz | magazín o moderní i historické architektuře [online]. Copyright © 2014 Dostupné z: <http://www.archizone.cz/architekti/zaha-hadid/>

2. Zaha Hadid

2.1. Biografie

Zaha Hadid je architektka narozená v Bagdádu v Iráku 31. října 1950. Vyrůstala v aristokratické rodině. Její otec byl významný člověk, který se angažoval v boji za Iráckou nezávislost.⁴ Založil levicovou liberální stranu al- Ahali. Později se stal místopředsedou a také ministrem financí Národní demokratické strany v Iráku. Její matka pocházela z bohaté rodiny, takže Zaha vyrůstala v dobré a stabilní rodině. Ve svých rodičích měla vzor, hlavně ve svém otci, proto měla velmi silné ambice pro to, být úspěšná.⁵ Sama v roce 2005 prohlásila, že nikdy neměla tradiční muslimskou výchovu. Prý je v muslimském světě arabská i islámská kultura to samé. To vystihuje její kosmopolitní přístup a také otevřenost různým podnětům.⁶ Jako dítě ji rodiče vystavovali širokému a různorodému pohledu na život. Hlavně měla to štěstí, že se jí dostávalo rozmanitého vzdělání. V Bagdádu, jako základní vzdělání dostávala od francouzských římskokatolických jeptišek. Střední školu pak ve Švýcarsku a ve Velké Británii.⁷ Poté následovala americká Univerzita v Bejrútu, kde studovala matematiku. Po obdržení titulu se přestěhovala zpět do Londýna roku 1972. Zde získala v roce 1977 Diploma Prize na Architectural Association (AA)⁸ a také se setkala s Remem Koolhaasem, Bernardem Tschumim a s Danielem Liebeskindem. Právě pod vedením Rema Koolhaase dělala svojí diplomovou práci na téma Malevičova Tektonika.⁹

Obrázek 1 - Zaha Hadid

---

4. PEJSAR, Lukáš. Zaha Hadid, 2008, Praha, ČVUT

5. Zaha Hadid [Archizone.cz. online]. Copyright © 2014 Dostupné z: <http://www.archizone.cz/architekti/zaha-hadid/>

5. PEJSAR, Lukáš. Zaha Hadid, 2008, Praha, ČVUT

7. Viz. 4.

8. Zaha Hadid Architects [online], Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/people/zaha-hadid/>

9. Viz. 4.

Později s Koolhaasem naváže spolupráci v jeho vlastním ateliéru Office of Metropolitan Architecture (OMA), u kterého působí tři roky. To mělo na ní veliký vliv, od kterého se však dokázala osvobodit a sledovala tak svoje osobité vnímání estetiky.¹⁰ Už v 70. letech se prosadila, jako jedna z neoriginálnějších osobností architektury.¹¹

V roce 1980 si Zaha Hadid založila svůj vlastní ateliér, který funguje dodnes, jehož jméno je Zaha Hadid Architects a hlavní sídlo má v Londýně. V roce 1982 získává ateliér svůj první projekt „The Peaks Spa“. Je to lázeňské centrum v Hong Kongu, které se však nikdy nezrealizovalo. První realizace se však dočkala až třináct let od založení ateliéru, tedy roku 1993. Šlo o požární stanici Vitra ve Weil am Rhein. Do té doby všechny její projekty byly vnímány jako velmi vizionářské, pokrokové a provokativní, tedy velmi kladně. Bohužel zůstávali jen na papíře, a to musela Zaha Hadid změnit a naučit se, jak klientovi prodat své projekty a přesvědčit ho k realizaci tak, aby později nevycoval.¹² Její modely, kresby a malby můžete vidět na nejrůznějších výstavách po celém světě. První výstavou, která byla velmi významná, byla rozsáhlá retrospektiva na Architectural Association, která se uskutečnila v roce 1983. Vystavovala také v Guggenheimově museu v NY, které navrhl významný architekt Frank Lloyd Wright. Také vystavovala například v GA Galery v Tokiu, The Graduate School of Design na Harvard University, a také v Muzeu Moderního umění v New Yorku, kde má rovněž své práce k vidění ve stálých expozicích.¹³ V témže muzeu se konala v roce 1988 výstava s názvem „Dekonstruktivní architektura“ (anglicky Dekonstruktivism), kde bylo představeno sedm hlavních architektů tohoto směru, mezi kterými nechyběla ani Zaha Hadid.¹⁴ Dále se zabývala i pedagogickou činností. Vyučovala na známých a prestižních školách a institucích.

---

10. PEJSAR, Lukáš. Zaha Hadid, 2008, Praha, ČVUT

11. PRINA, Francesca a Elena DEMARTINI. *1000 let architektury*, s. 394

12. Zaha Hadid | Archizone.cz. Archizone.cz, [online]. Dostupné z: <http://www.archizone.cz/architekti/zaha-hadid/>

13. ORLOVSKÝ, Josef. Zaha M. Hadid- biografie. Brno, 2009/2010. Seminární práce. Mendelova univerzita v Brně.

14. PRINA, Francesca a Elena DEMARTINI. *1000 let architektury*, s. 356

Jde o Harvard University's School of Design, University of Illinois's School of Architecture, Columbia University, Yale University a od roku 2001 působila také jako profesor na University of Applied Arts ve Vídni.¹⁵

Zásadním průlomem v její kariéře se stal projekt v Cincinnati ve státě Ohio - Richard and Louis Rosenthal Center pro současné umění. Od té doby je nezastavitelná. Její úspěchy byly tak velkolepé, že získala nejvyšší ocenění od občanských, akademických a profesních institucí po celém světě. Jako první žena na světě získala Pritzkerovu cenu, ta je považována za „Nobelovu cenu architektury“. Architektka byla označena časopisem Time jako jedna ze 100 nejvlivnějších lidí světa.¹⁶ Také se její jméno objevilo ve Forbesově seznamu „Nejmocnějších žen na světě“.¹⁷ Pro architekturu obětovala téměř vše ze svého osobního života, ale zase na druhou stranu se stala velmi úspěšnou a jedním z nejvýraznějších ženských vzorů všech dob. Zemřela v květnu roku 2016 ve svých 65 letech.¹⁸

---

15. Zaha Hadid Architects [online]., Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/people/zaha-hadid/>

16. Zaha Hadid | Archizone.cz. Archizone.cz, [online]. Dostupné z: <http://www.archizone.cz/architekti/zaha-hadid/>

17. Viz. 14

18. Viz. 16

2.2. Její tvorba

V rané tvorbě je občas spojována se suprematismem. Ráda čerpala inspiraci od Kazimíra Maleviče (ale nejen v rané tvorbě), největšího představitele a zároveň zakladatele suprematismu.¹⁹ Především šlo o jeho architektury, které sloužili pro Zahu, jako výchozí linie pro její vlastní práce. Poukázat můžeme také na její diplomovou práci na téma Malevičova tektonika.²⁰ V této fázi má její architektura ostré hrany, vyhýbá se pravým úhlům a svým pojetím jsou protipólem sterilnímu funkcionalismu. Také kdo ji v rané tvorbě významně ovlivnil, byl René Koolhaas, i když to bylo jen krátce. Ten v ní probudil odvahu dělat věci jinak a přemýšlet o nich z netradičních perspektiv. Jeho styl jde v ZH dílech vystopovat. Jsou tím například šikmé a nepravidelně rozmístěné sloupy. Od toho se však dokázala oprostít a rozvíjela svůj osobní styl.²¹ Její díla jsou předváděna jako expresivní malířské kompozice. Příkladem je návrh klubu The Peak v Hongkongu. U něj jsou velmi působivé úlohové posuny hmot. Ve svých návrzích architektury uplatňuje střešní terasy, šikmé rampy, hmoty na sloupech také tenké desky a ledvinovitě vyříznuté plochy, které byly typické pro 50. léta.²² Proto v 80. letech byla řazena mezi neosuprematisty i právě díky soutěži v Hongkongu roku 1983. Do stejné kategorie také spadala například Laurinda Spearová ze skupiny Arquitectonica díky vlastnímu domu v Miami postaveného roku 1979.²³

Její tvorba se jako u každého umělce postupem času trochu mění, a to nejen díky rozvoji počítačů. Používá více plynulých linií a její architektura získává amorfní tvary. V pozdní tvorbě kombinuje všechny své styly.²⁴ Proto můžeme říci, že její tvorba je rozmanitá a je silně znát její znalost praxe. Tento její styl se

---

19. Poznámka: Suprematismus byl umělecký směr, jehož cílem bylo vše dát na základní geometrické tvary.

Například K. Malevič – Černý čtverec na bílém pozadí

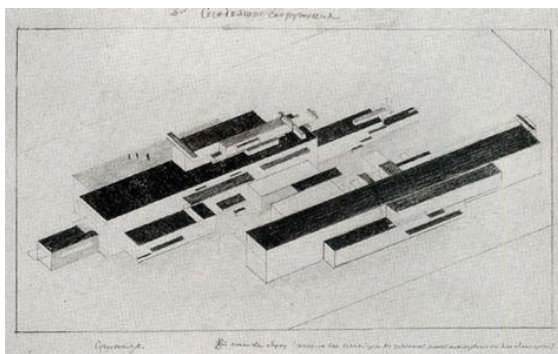
20. YOUNGJIN, Lee. The Parametric Design of Zaha Hadid. 2015.

21. PEJSAR, Lukáš. Zaha Hadid, 2008, Praha, ČVUT

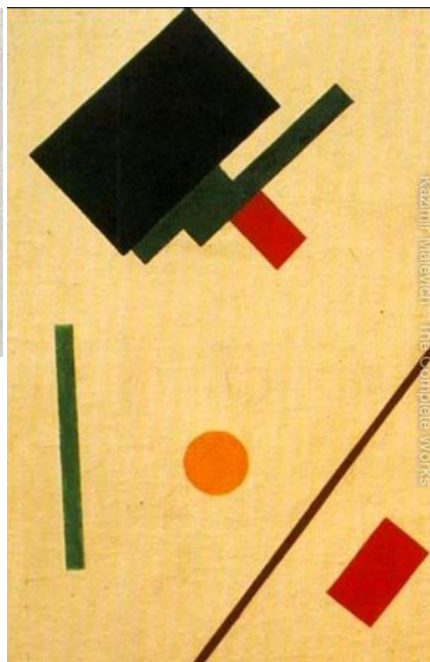
22. DUDÁK, Vladislav. Encyklopedie světové architektury: od menhiru k dekonstruktivismu. s. 342.

23. FRAMPTON, Kennet. Moderní architektura. s. 362-363.

24. Viz.21.

Obrázek 2- porovnání moderního navrhování budov

Obrázek 3 - porovnání

Suprematistická kompozice 1915

hlavně řadí do dekonstruktivismu a neomoderny.²⁵ Zaha určuje architekturu 21. století a šíří své představy do celého světa. Sama o sobě říká, že ráda dělá věci, které vybočují z řady a jako inspirace ji slouží matematika. Každý její projekt změnil u lidí představy, co lze vytvořit ze skla, oceli a betonu. Vyvrací klasická pravidla formálního prostoru, stropy a stěny totiž připomínají něco, co vypadá jako kapalina a občas popírá známky pevnosti či vyvrací zákony gravitace. Často se diskutuje o „zamrzlé tekutosti“.²⁶ Spolupracuje s firmami, které zavádí nejmodernější technologie, a pomáhají jí při realizaci tekutých a dynamických architektonických struktur. Je v nich vidět neskutečný optimismus s pokročilým designem, materiálem a konstrukčními inovacemi. Její projekty jsou symbolem pokroku, protože jsou vynalézavé, originální a hlavně pro lidi. Nabízí štědré veřejné prostory, které jsou jasně organizované.²⁷ Její osobitý styl je na první pohled rozpoznatelný, proto každý, kdo jí zná, pozná okamžitě její architekturu.²⁸

25. Zaha Hadid Architects [online]., Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/people/zaha-hadid/>

26. Zaha Hadid | Archizone.cz. Archizone.cz, [online]. Dostupné z: <http://www.archizone.cz/architekti/zaha-hadid/>

27. Viz.25

28. Viz. 21.

Obrázek 4- Kartal Pendik Masterplan – známky tekutosti

2.3. Její ateliér

Zaha Hadid, je zakladatelkou architektonické společnosti Zaha Hadid Architects ve spolupráci s Patrikem Schumacherem. Více než třicet let se zabývají výzkumem v propojených oblastech architektury, urbanismu a designu.²⁹

Zaha Hadid Architects jsou světovým lídrem a průkopníci v designovém výzkumu. Sídlo mají v Londýně, v USA, v Mexiku a v Číně, kde pracují lidé padesáti různých národností. Spolupracují na dechberoucích projektech ve všech měřítkách. Navrhují od jednotlivých produktů až po města. Pracují s ekologicky nezávadnými materiály a konstrukci tvoří z nejdolnějších materiálů.³⁰ Zadání od klientů neberou nikdy doslovně. Hlavně se snaží zohlednit účel daného zařízení. Není pro ně důležitá jen forma budovy, snaží se vymyslet způsoby pro novou organizaci života. Jejich úkolem je, aby vše bylo zorganizované a komplexní a aby zároveň byla zachována čitelnost a orientace.³¹ Zabývají se prostorovými i konstrukčními koncepty, které zvyšují standardy a prospívají všem.³²

---

29. Zaha Hadid Architects [online]., Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/people/zaha-hadid/>

30. Viz. 29.

31. CRESCENDO, Zkoumání světa v pohybu, Zaha Hadid. Lafarge, 2006

32. Viz. 29.

Její ateliér je také spojován s parametrickým designem. Ve zkratce parametrický design (nazývaný také algoritmický) je moderní metoda počítačem podporovaného architektonického navrhování. (Na základě scriptu je možné vytvořit architektonické formy, které se dají během navrhování měnit, a díky algoritmu řadu projektů zautomatizovat, takže vzniká větší prostor pro tvůrčí práci. Díky tomu můžeme docílit sofistikovanějších konstrukčních řešení.)³³ Její společník Patrik Schumacher představil v roce 2008 Parametricist manifesto.³⁴ Práce Zaha Hadid jsou velmi dynamické, protože využívá mnoho směrů hledání nápadů. I když je v dnešní době převaha PC při architektonické práci, ona se snaží některé nákresy tvořit ručně.³⁵

2.4. Projekty a realizace

Hasičská stanice pro firmu Vitra ve Weilu nad Rýnem

1989-1993

Byl to její první zrealizovaný projekt po tom, co se ve světě proslavila svým zvláštním grafickým pojednáním vlastních návrhů. V této železobetonové stavbě jsou okna na jedné straně umístěna v jedné linii a bez rámu.³⁶

Obrázek 5- Hasičská stanice Vitra

---

33. Parametrický design | noveformy.cz [online]. Dostupné z: <http://www.noveformy.cz/parametricky-design/uvodem/>

34. YOUNGJIN, Lee. The Parametric Design of Zaha Hadid. 2015.

35. CRESCENDO, Zkoumání světa v pohybu, Zaha Hadid. Lafarge, 2006

36. GÖSSEL. Architektura 20. století. S. 377

Contemporary Arts Center v Cincinnati

2003

Hubert Muschamp (teoretik architektury) považuje toto Centrum současného umění za nejvýznamnější budovu ve Spojených Státech od konce studené války. Budova je velmi přístupná veřejnosti.³⁷ Má šest pater s rozlehlými prostory výstavních sálů.³⁸

Obrázek 6 - Centrum z venčí

Obrázek 7 - Pohled do vnitřku centra

Skokanský můstek v Innsbrucku

2002

Tuhle stavbu tvoří, 43 metrů vysoko, nájezdová rampa a vyhlídka. Věž je tvořená z železobetonu. Rampa je dlouhá 90 metrů a je nesena ocelovou síťovou konstrukcí. Kompletní obložení je z kovových desek, což přispívá k eleganci stavby.³⁹

---

37. PEJSAR, Lukáš. Zaha Hadid, 2008, Praha, ČVUT

38. PRINA, Francesca a Elena DEMARTINI. 1000 let architektury, s. 359

39. PRINA, Francesca a Elena DEMARTINI. 1000 let architektury, s. 363

Obrázek 8- Pohled na můstek ze spodu

Terminal tramvají a parkoviště Hoenheim – Nord ve Štrasburku

2002

Tento terminál se skládá z tenkého nepřetržitého pásu betonu, který podpírá hustá řada sloupů, které jsou různě nakloněné. Je to přestupní uzel mezi automobilovou a vlakovou dopravou, které nechala vybudovat Štrasburská radnice, jako jednu ze dvou nových linek, které mají za úkol omezit automobilovou dopravu.⁴⁰

Obrázek 9- Terminal tramvajové dopravy

---

40. PRINA, Francesca a Elena DEMARTINI. 1000 let architektury, s. 371

Komplex kancelářských budov v Praze

Zatím nezrealizovaný projekt, který by se měl otevírat v polovině roku 2019. Jedná se o kancelářské prostory a byty Central Business District. Inspiraci našli na nedalekém Masarykově nádraží u vlaků a také u stověžaté Prahy.⁴¹

Obrázek 10- Komplex kancelářských budov

Aqua v Dover Street Market v Londýně

2012

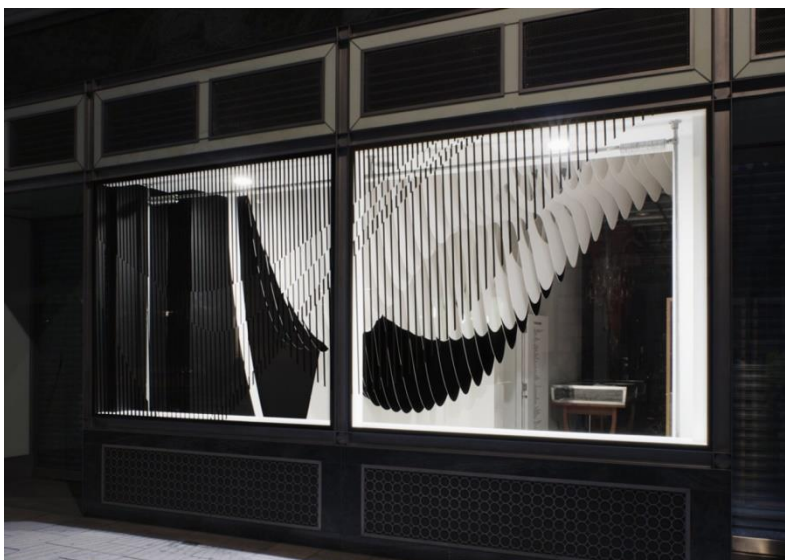
Je to specifická instalace, která byla k vidění v Dover Street Market během Olympijských her 2012. S názvem Aqua se zde odvolává typický styl Zaha Hadid na proslulé aquatické centrum v Londýně.⁴²

---

41. Lidovky. cz. Architektka Zaha Hadid jako snílek je k vidění v galerii Jaroslava Fragnera. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/architektka-zaha-hadid-jako-snilek-je-k-videni-v-galerii-jaroslava-fragnera-15s-kultura.aspx?c=A170922_113729_ln_kultura_jto

42. Aqua at Dover Street Market - Design - Zaha Hadid Architects. Zaha Hadid Architects Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/design/aqua-at-dover-street-market/>

Obrázek 11- Instalace v Dover Street Market v Londýně

Aura – Vila Malcontenta

2008

Je to skulptura, kterou předvedla na Benátském bienále. Tvar má připomínat tekutinu. Tahle instalace byla vytvořena na počest 500-tého výročí narození Andrea Palladia.⁴³

Obrázek 12 - Aura

---

43. Aura – Villa Malcontenta - Design - Zaha Hadid Architects Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/design/aura-villa-malcontenta/>

2.5. Ocenění

Zaha Hadid získala celou řadu ocenění, což dokazuje, jak je výjimečná a nenahraditelná. Zde je jejich chronologický seznam.

1982 – Gold Medal Architectural Design, 59 Eaton Place, London

2002 – Austrian State Prize for Architecture, Bergiselschanze

2004 – Pritzkerova cena

2005 – RIBA European Award, BMW Central Building

2006 – RIBA European Award, Phaeno Science Centre

2007 – Thomas Jefferson Medal in Architecture

2008 – RIBA European Award, Nordpark Cable Railway

2010 – RIBA European Award, Muzeum MAXXI

2010 – Stirlingova cena, Muzeum MAXXI⁴⁴

2011 – Cena od UNESCO „Artists for Peace“

2012 – Jmenována Elizabeth II. „Dame Comander“ Řádu britské říše

2016 – Královská zlatá medaile⁴⁵

---

44. Zaha Hadid | Archizone.cz. Archizone.cz, [online]. Dostupné z: <http://www.archizone.cz/architekti/zaha-hadid/>

45. Zaha Hadid Architects [online]., Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/people/zaha-hadid/>

3. Dekonstruktivismus v architektuře

Dekonstruktivismus je jednou z tendencí postmoderní architektury. Dekonstruktivistická architektura zpochybňovala staré přijaté stavitelské způsoby a experimentovala s 3D zobrazeními, která často podceňují divákovu fantazii. Fungují jako myšlenky vyjádřené prostřednictvím architektury.⁴⁶ Původně pojem „postmoderní architektura“ vyznačoval architekturu poloviny sedmdesátých let. Používal se pro popis budov, které vyměnily minimalistické, čisté a funkční tvary (například funkcionalismus) za kontroverzní, překvapivé a nejednoznačné tvary, doplněné hravostí, výpůjčkami z jiných kultur a smělých barvách. Do osmdesátých let se pojem postmodernismus používal také k popisu výtvarného umění a také různých proudů v designu nebo v grafice. Kládli se vedle sebe nestejnorodé prvky – texty, obrazy, objekty a podobně. V roce 1966 vyšli dvě knihy ohlašující hlavní a klíčové myšlenky postmodernismu. První se jmenovala „Architektura města“ a napsal ji italský architekt Aldo Rosi. Prosazuje v ní názor, že v kontextu evropských historických měst by se neměli vytvářet nové tvary, ale měli by se nové budovy přizpůsobit starým tvarům. Druhá kniha byla odvážnějšího rázu. Jmenovala se „Komplikovanost a rozpory v architektuře“ a napsal ji americký architekt Robert Venturi. Tahle kniha hájila „chaotickou vitalitu“. Parodovala slavnou frázi „méně je více“, kdy tvrdila, že „méně je nuda a nic“. Proto postmodernismus nejde definovat jako jednotný styl. Právě rozmanitost materiálů, tvarů, stylů, struktur a prostředí je přesně to, o čem to hlavně je.⁴⁷

Díky těmto myšlenkám, se vyvinul dekonstruktivismus v Americe a v Evropě v 80. a 90. letech. Rozdíl dekonstruktivismu od postmoderny je ten, že odmítá „jeho nápadnější ornamentální přístup, ironickou podobnost s modernistickou estetikou, kterou se jinak snaží vyvracet. Konečným výsledkem

---

46. DEMPSEY, Amy. *Umělecké styly, školy a hnutí: encyklopedický průvodce moderním uměním*. S. 290

47. DEMPSEY, Amy. *Umělecké styly, školy a hnutí: encyklopedický průvodce moderním uměním*. S. 269

je pak něco mezi modernismem a postmodernismem“.⁴⁸ Dekonstruktivismus můžeme definovat jako deformace euklidovské geometrie, distancování od obvyklých stavebních a proporčních kánonů moderní i té klasické architektury. Odmítá pravidla soudržnosti a přesnosti. Charakteristické pro tento styl je kouskování, vlnité tvary, nepravidelnost, dvojznačnost. Vzhled budovy působí chaosem, který má řád (disharmonicky). Často to působí, jakoby se popíraly zákony gravitace.⁴⁹

Hlavní bylo odpoutat se od pravidel architektury. Základ byl forma vs. funkce, řád vs. chaos, nebo racionalita vs. exprese. Někteří architekti dekonstruktivismu byli ovlivněni myšlenkami filozofa Jacquese Derridy. Důležitou událostí téhle tendence byla výstava s názvem „Dekonstruktivism“, která se konala v roce 1988 v Muzeu moderního umění v New Yorku.⁵⁰ Zorganizoval jí Philip Johnson, který tento pojem zavedl do architektury.⁵¹ Tahle výstava měla být protikladem tehdejší architektuře a jejich ustálených principů. Bylo záměrně vybráno sedm umělců, jejichž tvorba je velmi podobná, ale ne stejná. Jsou to Peter Eisenman, Frank Gehry, Zaha Hadid, Rem Koolhaas, Daniel Libeskind, Bernard Tschumi a Coop Himmelblau. Stali se tak nejdůležitějšími architektky koncem 20. Století.⁵² Všichni tihle architekti mají něco společného. Jsou to společné rysy - odklon od horizontály a vertikály, pootáčení geometrických těles o různé úhly, „nelogické“ a velmi odvážné konstrukce, používání ostrých úhlů.⁵³ Průkopníkem však této tendence není Zaha hadid, ale Frank O. Gehry. Ten již od konce 70. let realizuje svoje první dekonstruktivistické experimenty v Kalifornii. Kombinuje neobvyklé materiály ve zdánlivě nejistých a

---

48. AD Classics: 1988 Deconstructivist Exhibition at New York's Museum of Modern Art (MoMA), Archdaily.com., [online]. Dostupné z: <https://www.archdaily.com/868063/ad-classics-1988-deconstructivist-exhibition-johnson-wigley-new-york-museum-of-modern-art-moma>

49. PRINA, Francesca a Elena DEMARTINI. 1000 let architektury, s. 356

50. HOPKINS, Owen. *Architektonické slohy: obrazový průvodce*. S. 204

51. viz. 49

52. AD Classics: 1988 Deconstructivist Exhibition at New York's Museum of Modern Art (MoMA), Archdaily.com., [online]. Dostupné z: <https://www.archdaily.com/868063/ad-classics-1988-deconstructivist-exhibition-johnson-wigley-new-york-museum-of-modern-art-moma>

53. BŘEZINA, Ondřej. *Postmoderní architektura, high-tech a dekonstruktivistická*, Zlín, 2016.

nestabilních tvarech. Jeho znaky a tvarosloví se jako u jeho současníků proměňovalo v průběhu 90. let, kdy získávalo charakteristické znaky používání počítače pro projektování.⁵⁴

Pojem „dekonstruktivismus“ pochází ze dvou proudů. Prvním je francouzská filozofická „dekonstrukce“.⁵⁵ Je to forma literární a filozofické analýzy, která byla vytvořena v 60. letech výše zmiňovaným Jacquesem Derridou. Odstraňuje a zpochybňuje tradiční způsoby myšlení. Pro samotného Derridu je tahle tendence výrazem pro změnu pořádku racionality v níž žijeme.⁵⁶

Druhým pojmem je „konstruktivismus“.⁵⁷ Je to umělecké a architektonické hnutí, které se začalo rozvíjet v Rusku v roce 1917. Prolínal se s funkcionalismem, ale rozdíl mezi nimi byl zřejmý.⁵⁸ Konstruktivisté měli obdiv k novým technologiím, proto tvořili konstrukce z plastu, oceli a skla. Konstruktivismus odmítal popisné užívání barev, linií, hmoty a objemu.⁵⁹ „Výzvou“ pro ně bylo užívání průmyslových materiálů. Měl velký důraz na dynamismus.⁶⁰ Toto jsou důvody, proč také preferovali titul „umělci- inženýři“.⁶¹ Konstruktivismus se snažil o technickou dokonalost, krásu hmoty, účelnost stavby a odmítaly luxus.⁶² Příkladem může být snad nejznámější dílo konstruktivismu Tatlinova věž od Vladimira Tatlina. Tu navrhuje roku 1919. Má plnit funkci pomníku III. Internacionály. Tatlinovým záměrem je vytvořit objekt ze skla a oceli, doplněné o závěsné otočné prvky, které mají plnit funkce užitkových prostorů.⁶³ Konstruktivisté měli oblíbené tvrzení „Pryč s uměním! Ať žije technika!“. Tatlin měl zase rád tvrzení „Umění do života“.⁶⁴

---

54. PRINA, Francesca a Elena DEMARTINI. 1000 let architektury, s. 356

55. Viz. 52.

56. Dekonstrukce – Arts Lexikon. [online]. Dostupné z: <http://www.artsllexikon.cz//index.php?title=Dekonstrukce>

57. Viz. 52.

58. DEMPSEY, Amy. *Umělecké styly, školy a hnutí: encyklopedický průvodce moderním uměním*. S. 106-108

59. Viz. 52.

60. DEMPSEY, Amy. *Umělecké styly, školy a hnutí: encyklopedický průvodce moderním uměním*. S. 106

61. Viz. 52.

62. Viz. 60.

63. DĘBICKI, Jacek. *Dějiny umění: malířství, sochařství, architektura*. S. 291

64. DEMPSEY, Amy. *Umělecké styly, školy a hnutí: encyklopedický průvodce moderním uměním*. S. 106-108

Nejznámější stavbou dekonstruktivismu je bezesporu Guggenheimovo museum od Franka O. Gehryho. Pro zajímavost byla tato stavba navržena nejen vytvořením klasických modelů, ale také s použitím speciálních počítačových programů pro výrobu bojových letounů Mirage. Tato stavba se okamžitě stala ikonou architektury.⁶⁵

4. Představitelé dekonstruktivismu

4.1. Frank O. Gehry

Frank Owen Gehry se narodil v Torontu do chudé židovské rodiny roku 1929 se jménem Frank Owen Goldberg. Jeho rodiče jsou oba původem z Polska. Jako mladý kluk trávil hodně času v železářství svého dědy (který byl i mimo jiné znalcem Talmudu). Děda ho tím velmi ovlivnil.⁶⁶ Jeho matka ho od malička vedla k tvůrčím činnostem a kresbě.⁶⁷ V Torontu, již jako šestnáctiletý, navštěvoval večerní přednášky na tamní Univerzitě. Ve 40. letech, jeho rodinu postihla finanční tragédie. Otcův podnik zkrachoval a jeho zdraví se velmi zhoršilo. Kvůli špatné rodinné situaci se rozhodli zkusit štěstí v Los Angeles, kde žili i jejich příbuzní. Protože jeho rodina

Obrázek 13- Frank O. Gehry

65. HOPKINS, Owen. *Architektonické slohy: obrazový průvodce*. S. 206

66. FIALOVÁ, Irena, ed. *Dancing building*. Prague s.113

67. Frank O. Gehry | Archizone.cz. Dostupné z: <http://www.archizone.cz/architekti/frank-o-gehry/>

neměla peníze, musel se živit jako řidič nákladáku. Díky finanční podpoře jeho první ženy začal chodit na kurzy kreslení a architektury. Později začal řádně studovat na University of Southern California's School of Architecture. V roce 1954 ji úspěšně zakončil.⁶⁸

Kvůli jeho původu z chudé rodiny se začne zajímat o návrhy na bydlení pro sociálně slabé. V roce 1956 se přestěhuje do Cambridge, kde rok studuje urbanismus na škole Harvard Graduate School of Design. Tu však nedokončil.⁶⁹ Na téhle škole však objevil Le Coubisiera, který ho svojí tvorbou velmi ovlivnil.⁷⁰ Mimo svá studia pracoval i v ateliérech. Jsou to Welton Becket a Associates, Viktoria Gruena v Los Angeles a také u Adrého Remondeta v Paříži.⁷¹ V těchto letech se rozhodl změnit svoje jméno, společně se svojí první ženou, z židovského Goldberg na Gehry. V roce 1962 zakládá svůj ateliér Frank O. Gehry Associates v Los Angeles. Z počátku pracoval na veřejných a komerčních zakázkách, jako jsou nákupní centra a podobně.⁷² Od konce 70.let postavil řadu obytných domů, které měli neobvyklé prostory tvořeny z průmyslových prefabrikátorů.⁷³ Také neuznává žádná apriorní pravidla. To znamená, že pro něj neexistuje žádný špatný ale ani správný postup, jak dělat věci.⁷⁴ Gehriho Excentrismus byl nejdříve vnímán kriticky.⁷⁵

V 80. letech se situace začne měnit. Systematicky a vědomě se osvobozoval od „břemene kultu stylu“ a začal objevovat svoje vlastní přístupy k práci. Rozvíjel svoji tvořivost.⁷⁶ Od té doby pravidelně začíná pracovat na rozsáhlejších zakázkách (například: Cabrillo Marine Aquarium, Air and Space Exhibit building). Díky obrovskému zájmu začíná navrhovat i v Evropě.

---

68. FIALOVÁ, Irena, ed. *Dancing building*. Prague s.113

69. Viz. 67

70. FIALOVÁ, Irena, ed. *Dancing building*. Prague s.113

71. GÖSSEL, Peter a Gabriele LEUTHÄUSER. *Architektura 20. století*. S. 413

72. FIALOVÁ, Irena, ed. *Dancing building*. Prague s.113

73. GÖSSEL, Peter a Gabriele LEUTHÄUSER. *Architektura 20. století*. S. 413

74. FIALOVÁ, Irena, ed. *Dancing building*. Prague s.113

75. Frank O. Gehry | Archizone.cz. Dostupné z: <http://www.archizone.cz/architekti/frank-o-gehry/>

76. FIALOVÁ, Irena, ed. *Dancing building*. Prague s.113

Díla Gehriho jdou až za hranice statické únosnosti a také proti společenským konvencím.⁷⁷ Někdy jsou jeho formy považovány spíše za sochařské než za architekturu. Jeho nejznámější dílo Guggenheimovo muzeum v Bilbao vyvolává dojem, jakoby vůbec neexistovali vnitřní prostory. Celou budovu drží ocelová konstrukce. Díky Gehrymu je město Bilbao zapsáno do kulturní mapy světa.⁷⁸ Občas některá jeho díla působí nedokončeným dojmem. Například jeho vlastní dům v Santa Monice,⁷⁹ který byl ale zároveň jeho zásadní experiment, který navrhl pro potřeby své rodiny.⁸⁰ Kolemjdoucí ho často považovali za staveniště,⁸¹ které působilo nestabilně a jako by ho postavil kutil. Většina jeho pozoruhodných prací se nachází právě v Los Angeles. Jsou tím například Loyala Law School, California Aerospace Museum, restaurace Fishdance v japonském Kóbe a mnoho dalších...⁸²

V 90. letech udělal odvážný krok. Své složité návrhy začal tvořit v programu na 3D modelování Catia. Tento program je používán v leteckém a automobilovém průmyslu. Díky tomu objevil metodu, která pomohla například při realizaci Tančícího domu v Praze ve spolupráci s architektem Vladem Miluničem.⁸³

Gehry získal taky celou řadu ocenění. Tou nejvýznamnější je z roku 1989 Pritzkerova cena za architekturu.⁸⁴

---

77. Frank O. Gehry | Archizone.cz. Dostupné z: <http://www.archizone.cz/architekti/frank-o-gehry/>

78. DUDÁK, Vladislav. Encyklopedie světové architektury: od menhiru k dekonstruktivismu. s. 200

79. Frank O. Gehry | Archizone.cz. Dostupné z: <http://www.archizone.cz/architekti/frank-o-gehry/>

80. FIALOVÁ, Irena, ed. *Dancing building*. Prague s.113

81. Frank O. Gehry | Archizone.cz. Dostupné z: <http://www.archizone.cz/architekti/frank-o-gehry/>

82. GÖSSEL, Peter a Gabriele LEUTHÄUSER. *Architektura 20. století*. S. 413

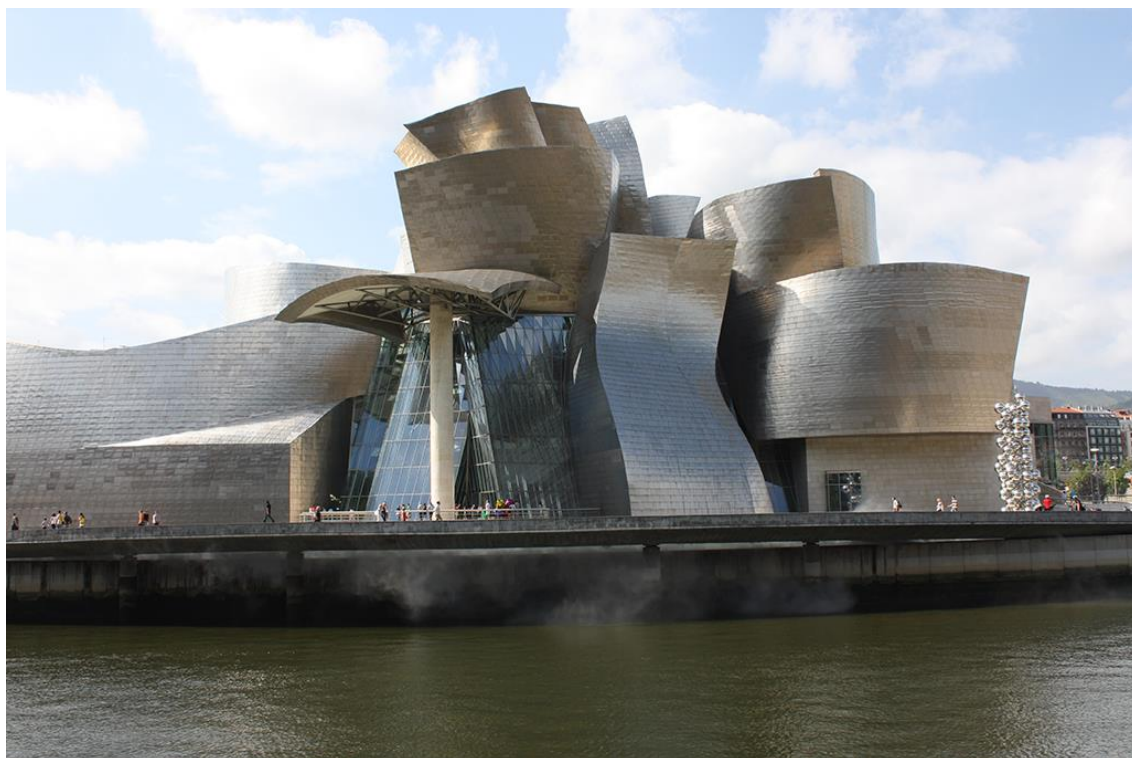
83. FIALOVÁ, Irena, ed. *Dancing building*. Prague s.113

84. Frank O. Gehry | Archizone.cz. Dostupné z: <http://www.archizone.cz/architekti/frank-o-gehry/>

Díla (pouze některá):

- American Center – 1994, Paříž, Francie
- Loyola Low School – 1991, Los Angeles, Kalifornie, USA
- Santa Monica Place – 1980, Santa Monica, Kalifornie, USA
- Walt Disney Concert Hall – 2003, Los Angeles, Kalifornie, USA
- Millennium Park – 2004, Chicago, Illinois, USA
- Věž Gehry – 2001, Hannover, Německo
- MARTa Herford – 2004- Herford, Německo
- Vinařství a hotel Marqués de Riscal – 2006, Elciego, Španělsko
- Serpentine Gallery Pavilon – 2008, Londýn, Velká Británie
- Koncertní sál New World Symphony – 2011, Miami Beach, Florida, USA
- Vlastní řada nábytku z lepenek „Easy Edges“ – 1969 ⁸⁵

Obrázek 14- Guggenheimovo muzeum v Bilbao

---

85. [archiweb.cz](https://www.archiweb.cz). [archiweb.cz](https://www.archiweb.cz) [online]. Dostupné z: <https://www.archiweb.cz/frank-owen-gehry>

Obrázek 15- Tančící dům v Praze

4.2. Peter Eisenman

Peter Eisenman je mezinárodně uznávaný americký architekt a školitel narozený 11. srpna 1932. Pochází z města Newark u města New Jersey. Vystudoval vysokou školu Cornell university v Ithace v New Yorku, kde získal bakalářský titul. Magisterský titul získal na Columbia university Graduate School of Architecture, Planning and Conservation. Další tituly získal na Cambridge university (Ph.D. a M.A.).⁸⁶ Peter Eisenman má čestné doktoráty výtvarných umění z Illinois

Obrázek 16 - Peter Eisenman

---

86. ARTMUSEUM.CZ. Peter Eisenman [online]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=1500

Univerzity v Chicagu, Syracuse University a Pratt Institute v New Yorku.⁸⁷ V roce 1957 až 1958 byl zaměstnán ve společnosti The Architects Collaborative (TAC), kterou založil Walter Gropius. V roce 1967 založil Institute for Architectural and Urban Studies v New Yorku a do roku 1982 pracoval, jako její ředitel.⁸⁸

Eisenman, se díky výstavě pořádanou v Museum of Modern Art v New Yorku roku 1967, dostal lidem do podvědomí. Tahle výstava představila tvorbu skupiny architektů z New York Five. Šlo o Eisenmana, Charles Gwathmey, John Hejduka, Richard Meiera a Michael Graves.⁸⁹ Těchto pět architektů pracovalo s architektonickými formami dvacátých let. K tomu všemu Eisenman rozvíjel své vlastní formy architektury.⁹⁰

„Na základě kvadratických půdorysů, které modifikoval posouváním a natáčením, navrhl Eisenman řadu domů, které postupně čísloval. Realizován byl dům č. 1 pavilon Barenthaltz v Princetonu v New Jersey (1967-1968), dům č. 2, dům v Hardwicku, v Connecticutu (1969-1970), dům č.3, dům Miller v Lakeville v Connecticutu (1970), dům č. 4 a residence Frank v Cornwallu v Connecticutu (1972) s pootočeným nefunkčním schodičkem.“⁹¹ Svůj vlastní ateliér „Eisenman Architects“ založil ale až v roce 1980. Do té doby pracoval jako nezávislý architekt, pedagog a teoretik.⁹²

Jeho tvorba je řazena do dekonstruktivismu díky jeho fragmentovaným formám. Jeho zařazení podporuje i jeho učení. Podle něj by architektura měla být osvobozena od jakéhokoliv významu. Jeho přístup k architektuře je sice kontroverzní, ale zajímavý. I když do jisté míry neplní potřeby uživatele - tedy původní účel architektury, že architektura by měla sloužit lidem, nikoliv naopak. Eisenman měl velmi zvláštní styl, jak propagoval svojí architekturu. Jako

---

87. GÖSSEL, Peter a Gabriele LEUTHÄUSER. *Architektura 20. století*. S. 411

88. FIRM PROFILE [online] Eisenman Architects. All Rights Reserved Dostupné z: <http://www.eisenmanarchitects.com/firm-profile.html#eisenman>

89. ARTMUSEUM.CZ. Peter Eisenman [online]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=1500

90. GÖSSEL, Peter a Gabriele LEUTHÄUSER. *Architektura 20. století*. S. 411

91. GÖSSEL, Peter a Gabriele LEUTHÄUSER. *Architektura 20. století*. S. 411

92. FIRM PROFILE [online] Eisenman Architects. All Rights Reserved Dostupné

jeden příklad lze uvést Woxnerovo centrum. To mělo problém s „antihumanistickou dekonstrukcí“ a nespočet designových a materiálových chyb. Objevili se pověsti, že návštěvníky tohoto centra popadla fyzická nevolnost. Později se však ukázalo, že tohle vymyslel a šíří sám Eisenman.⁹³

Eisenman a jeho firma vytvořila celou řadu oceňovaných projektů po celém světě. Nejednalo se jen o architekturu ale i o bydlení, urbanismus, inovativní vzdělávání, kulturní a obchodní zařízení. Je členem American Academy of Arts and Sciences a členem American Academy of Arts and Letters. Jako příklady z řad ocenění lze uvést v roce 2001 Medal of Honor z New Yorkské Chapter of the American Institute of Architects. Další cenu Cooper- Hewitt udělenou společností Smithsonian Institution v téže roce 2001. Získal zlatého lva za celoživotní úspěch na Biennale architektury konané v Benátkách v roce 2004. V květnu 2004 byl oceněn cenou Wolf Foundation Prize in the Arts. Tato cena byla udělena v Jeruzalémě.⁹⁴

Díla (pouze některá):

- House VI. – 1972, Cornwall Connecticut
- Greater Columbus Convention Center – 1993, Columbus, Ohio
- Wexner Center for the Arts – 1989, Columbus, Ohio
- Památník obětem holocaustu – 2005, Berlín, Německo
- Stadion University of Phoenix – 2006, Glendale Arizona
- Aronoff Center for Design and Art – 1996, University of Cincinnati, Cincinnati, Ohio⁹⁵

---

z: <http://www.eisenmanarchitects.com/firm-profile.html#eisenman>

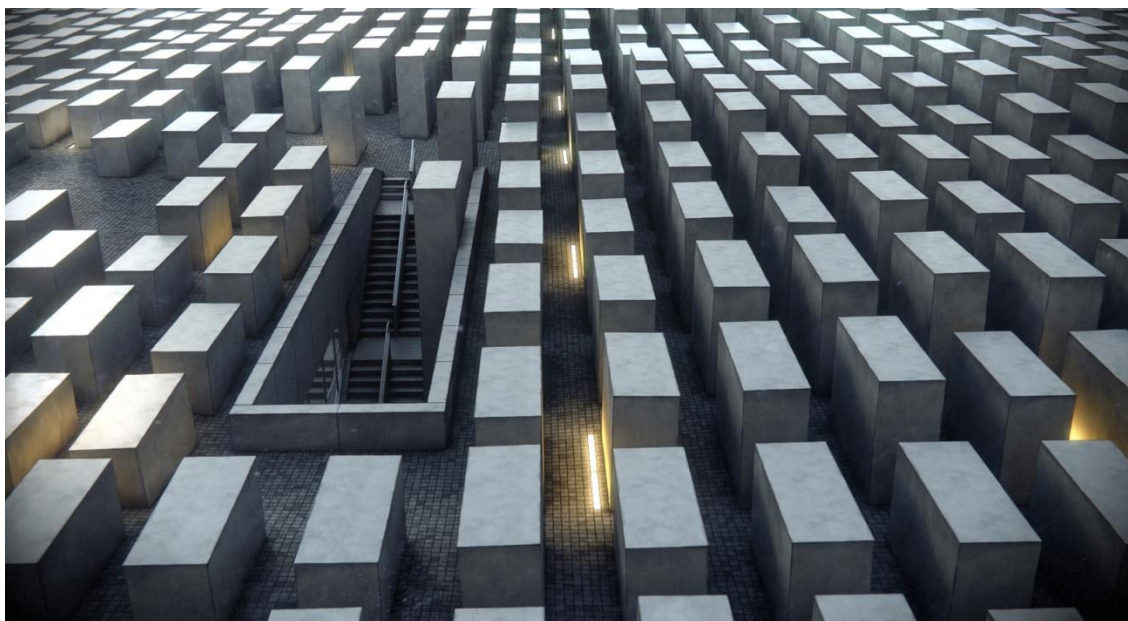
93. ARTMUSEUM.CZ. Peter Eisenman [online]. Dostupné

z: http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=1500

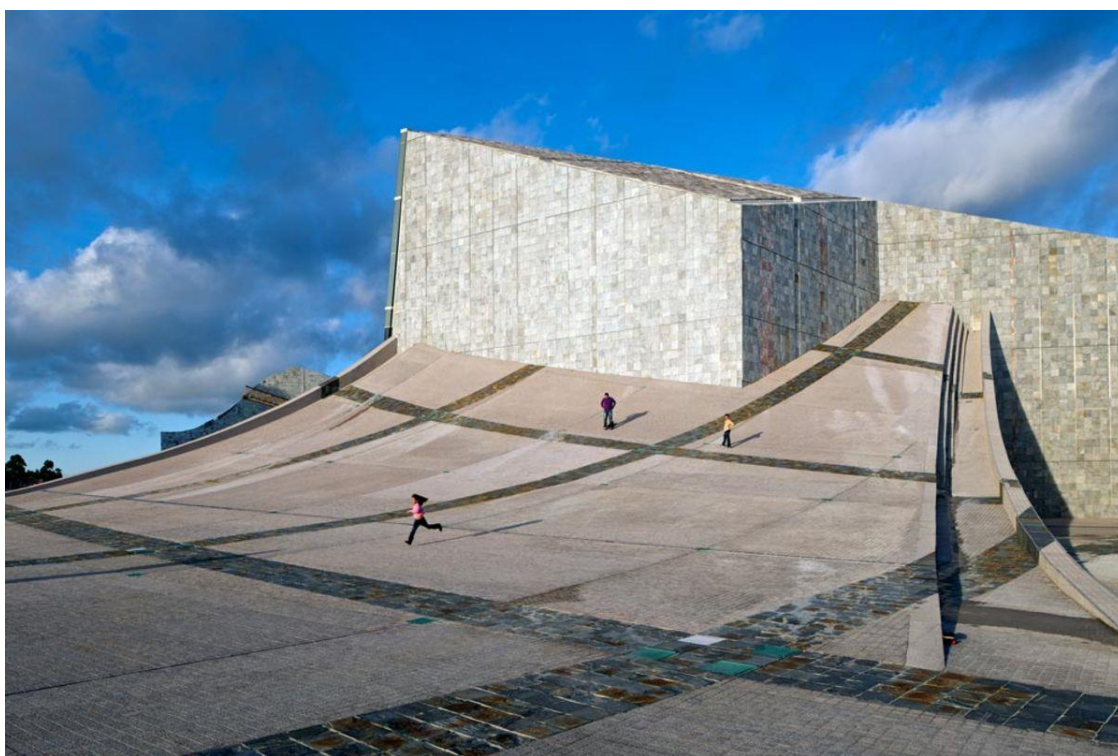
94. Viz. 92

95. ARTMUSEUM.CZ. Peter Eisenman [online]. Dostupné

z: http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=1500

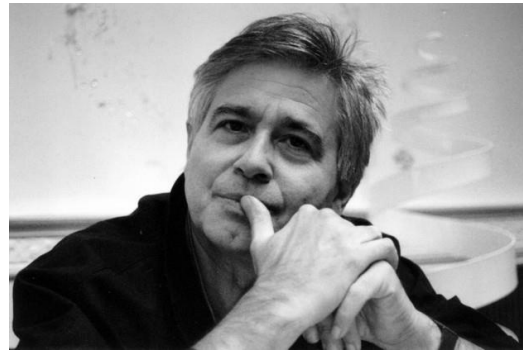
Obrázek 17- Pomník obětem holocaustu v Berlíně

Obrázek 18- Město kultury provincie Galicia v Santiago de Compostela

4.3. Bernard Tschumi

Bernard Tschumi je považován za jednoho z nejvýznamnějších současných architektů.⁹⁶ Narodil se 25. ledna 1944 v Lausanne ve Švýcarsku. Měl dobré rodinné zázemí, jeho otec byl také známý modernistický architekt.

Obrázek 19- Bernard Tschumi

Vlohy zdědil nejspíš právě po něm. Do roku 1969 studoval na škole Eidgenössische Technische Hochschule v Curychu, kde získal titul.⁹⁷ Po získání titulu vyučoval na Architectural Association v Londýně v letech 1970- 1979. Od roku 1976 začal souběžně vyučovat na Institute for architecture and Urban Studies v NY a také na Princetonské Univerzitě.⁹⁸ Další školy v jeho pedagogické činnosti byly Cooper Union v New Yorku, Ports-mouth Polytechnic v Anglii, i Columba University, kde byl několik let děkanem pro Graduate school of Architecture Planning and Preservation.⁹⁹

Když se přestěhoval do New Yorku, vznikly v letech 1977- 1981 Manhattan Transcripts, což byly kresby a koláže, které narážely na nové formy „architektonické notace“, ve kterých byly výroky jako „forma následuje fikci“.¹⁰⁰ Nejprve ho však lidé znali jako teoretika. Na svoji architektonickou praxi upozornil až v roce 1983, kdy se mu podařilo vyhrát prestižní soutěž pro Parc de la Villette (kulturní park o rozloze 125 akrů).¹⁰¹ Dále získal téhož roku ocenění za soutěžní návrh pro La Défense v paříži, nebo roku 1986 za projekt opery v Tokiu.¹⁰² Také v roce 1983 zakládá svůj ateliér v Paříži, v roce 1988 založil hlavní centrálu v New Yorku Bernard Tschumi Architects.¹⁰³ O svůj první vyhraný soutěžní projekt na design parku de la Villette v Paříži vedl rozhovor s předním

96. TSCHUMI.COM, Bernard Tschumi Architects, , Dostupné z: <http://www.tschumi.com/bernard-tschumi/>

97. Bernard Tschumi | ARTMUSEUM.CZ. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=1525

98. GÖSSEL, Peter a Gabriele LEUTHÄUSER. *Architektura 20. století*. S. 441

99. Viz. 97

100. GÖSSEL, Peter a Gabriele LEUTHÄUSER. *Architektura 20. století*. S. 441

101. Viz. 96.

102. GÖSSEL, Peter a Gabriele LEUTHÄUSER. *Architektura 20. století*. S. 441

103. TSCHUMI.COM. Office. Dostupné z: <http://www.tschumi.com/office/>

dekonstruktivistickým filozofem Jacquesem Derridou. Jednou ze součástí parku jsou červené pavilony s názvem „Folies“. Derrida své myšlenky po té sepsal s názvem „Point de folie- maintenant l'architecture“.¹⁰⁴ Tschumi se principy, které získal během rozhovoru, a následně v tomhle díle použil, zabývá doposud.

Tschumiho styl je spojován s dekonstruktivismem v architektuře. Říká, že architektura by měla být neustále přehodnocována a aby odrážela osobní i politickou svobodu. Měla by fungovat jako prostředek ke kladení otázek a revidování.¹⁰⁵ Rád také často odkazuje na jiné disciplíny ve své práci, jako je film a literatura.¹⁰⁶ Jeho proudy inspirace zasahují až do ruského konstruktivismu. Konkrétně v pracích Černikova a Leonidova.¹⁰⁷ Ve svých teoriích ho ovlivňovali ještě dva významní filozofové - Michel Foucault a Roland Barthes, kteří mimořádně ovlivnili myšlení druhé poloviny dvacátého století. Tschumi se staví proti tradičním metodám v architektuře, nemá rád klasické osvědčené praktiky a symboly designu. Tschumiho projekty bývají někdy kritizované. Prý často podléhá myšlenkám svých oblíbených filozofů na úkor potřeb člověka. Někdy jsou jeho stavby pro člověka až nebezpečné a také necitlivé ke krajině.¹⁰⁸

Tschumi získal mnoho ocenění. Jsou tím na příklad Grand Prix National d'Architecture, kterou získal v roce 1996. Dále celou řadu ocenění od American Institute of Architects and the National Endowment for the Arts. Je členem Royal Institute of British Architects v Anglii, a také ve Francii Collège International de Philosophie a Académie d'Architecture, kde získal významné ocenění. To zahrnuje hodnost důstojníka. Nebo v roce 2011 jeho Acropolis Muzeum, bylo oceněno cenou Evropské Unie pro současnou architekturu.¹⁰⁹

---

104. GÖSSEL, Peter a Gabriele LEUTHÄUSER. *Architektura 20. století*. S. 363

105. Bernard Tschumi | ARTMUSEUM.CZ. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=1525

106. TSCHUMI.COM, Bernard Tschumi Architects, , Dostupné z: <http://www.tschumi.com/bernard-tschumi/>

107. GÖSSEL, Peter a Gabriele LEUTHÄUSER. *Architektura 20. století*. S. 369

108. Viz. 105

109. Viz. 106

Velmi typické pro něj je to, že téměř vždy nosí černý oblek a k němu červenou šálu. Nosí to hlavně proto, že tohle měl zrovna na sobě, když vyhrál svůj první konkurz.¹¹⁰

Díla (pouze některá):

- Národní divadlo a opera – 1986, Tokio
- Alfred Lerner Hall – 1999, Columbia University, New York
- Paul L. Vacheron Constantin – 2004, Ženeva
- Kondo Blue- 2007, 105 Norfolk Street, New York
- Koncertní hala – 2007, Limoges
- New Acropolis Museum – 2008, Athén

Obrázek 20 - Jeden z pavilonu Follies

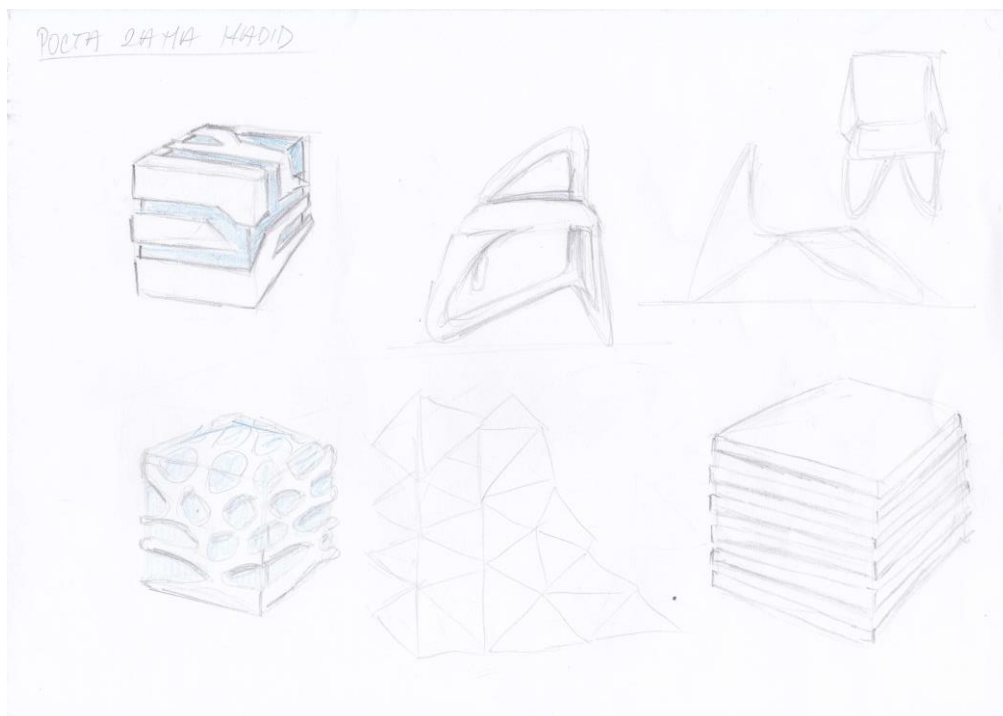
110. TSCHUMI.COM, Bernard Tschumi Architects, , Dostupné z: <http://www.tschumi.com/bernard-tschumi/>

5. Prostorový objekt

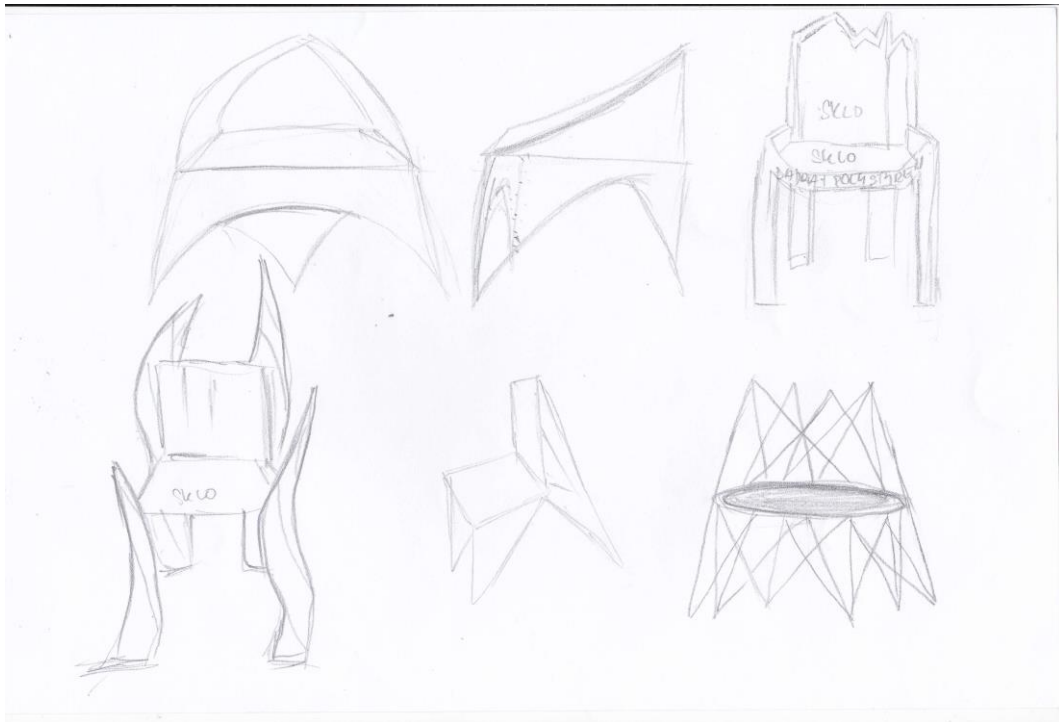
V první řadě jsem si nastudovala nejen architekturu, ale také design Zahy Hadid. Hned po té jsem dostávala první nápady a začala jsem skicovat. I když jsem byla omezená pouze na její styl, dávalo mi to přesto obrovskou volnost v mé tvorbě. Nebránila jsem se ani návrhu židlí.

5.1. První nápady

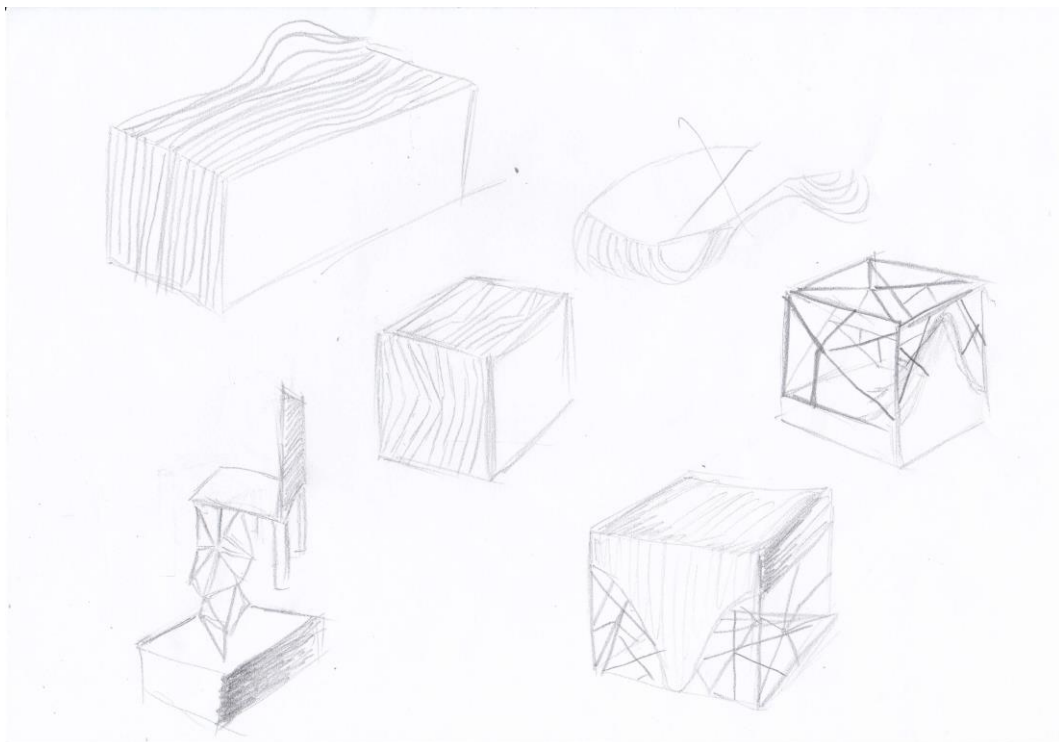

Obrázek 21- Návrhy

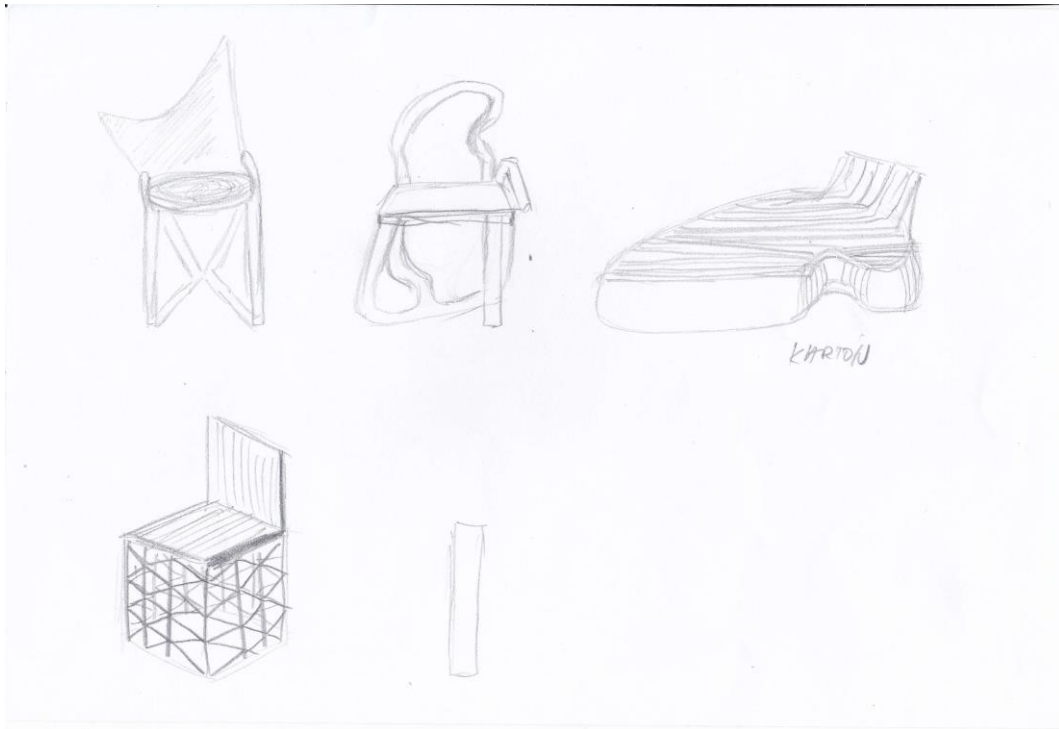

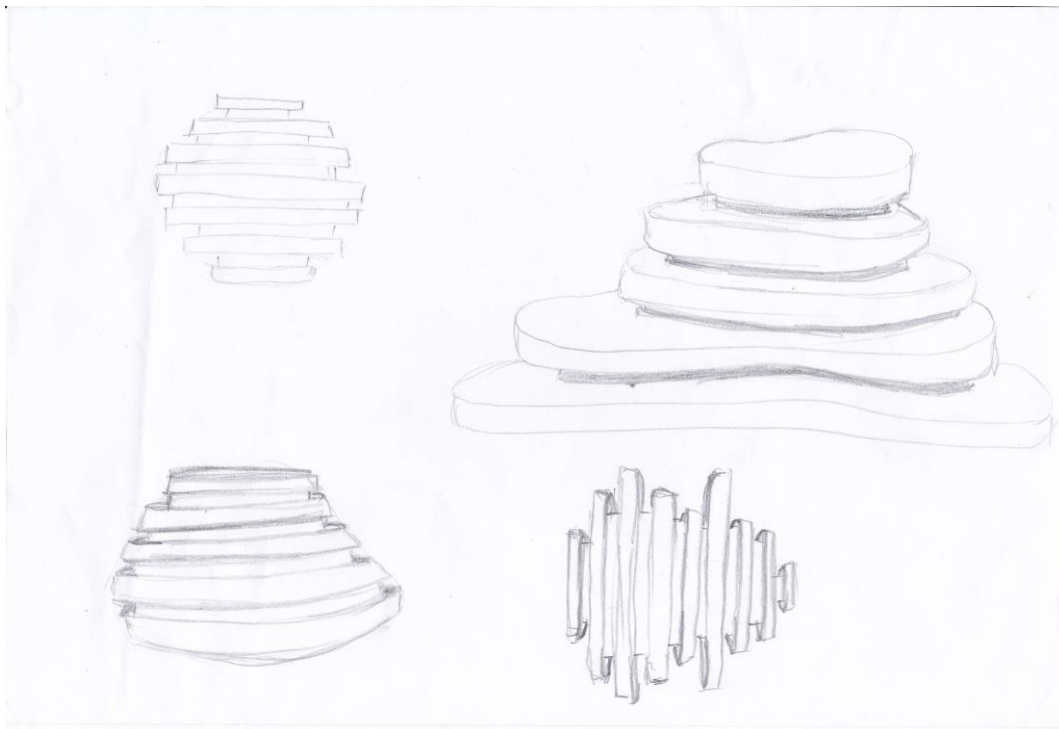
Obrázek 24- Návrhy

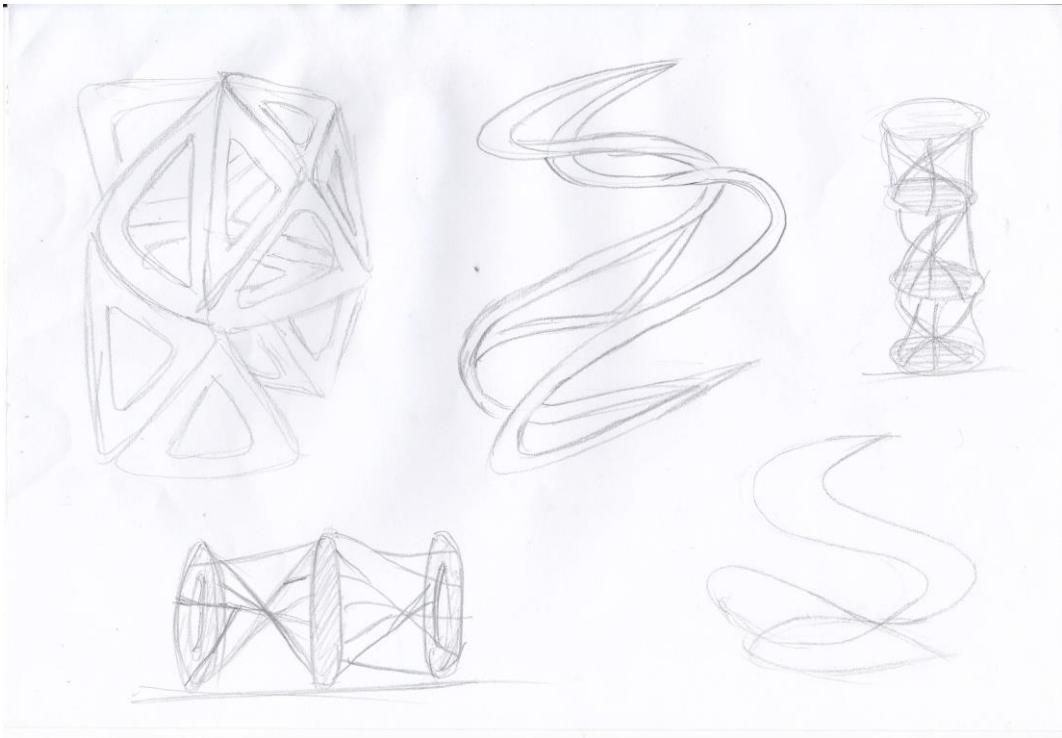
Obrázek 25- Návrhy

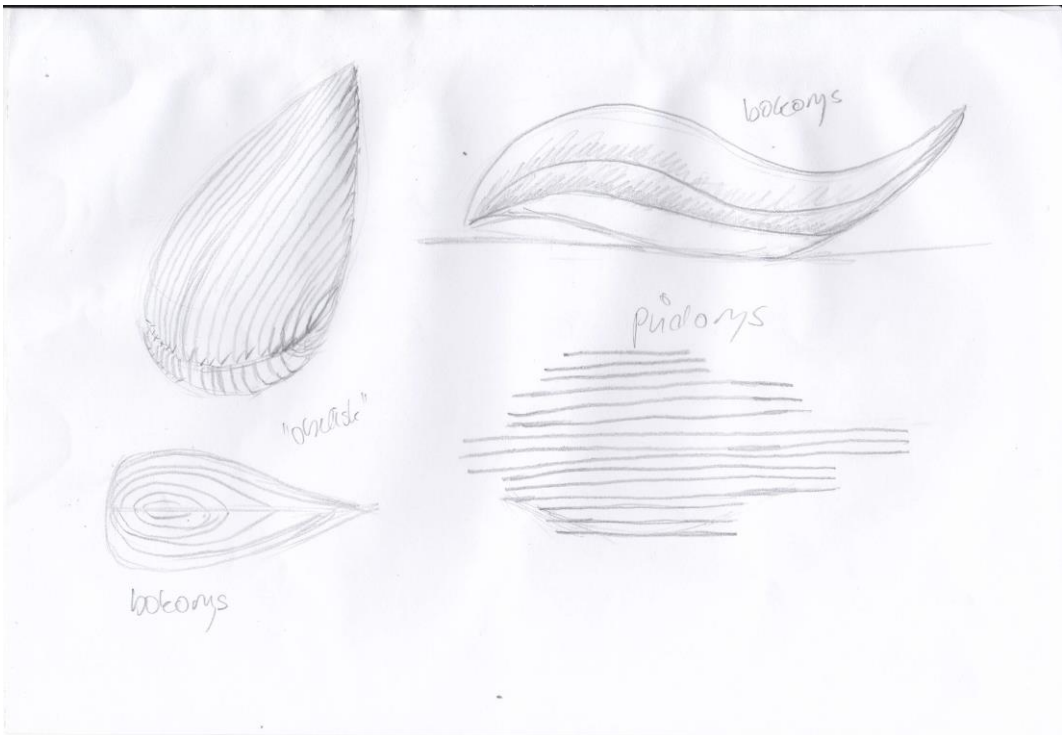
Obrázek 26- Návrhy

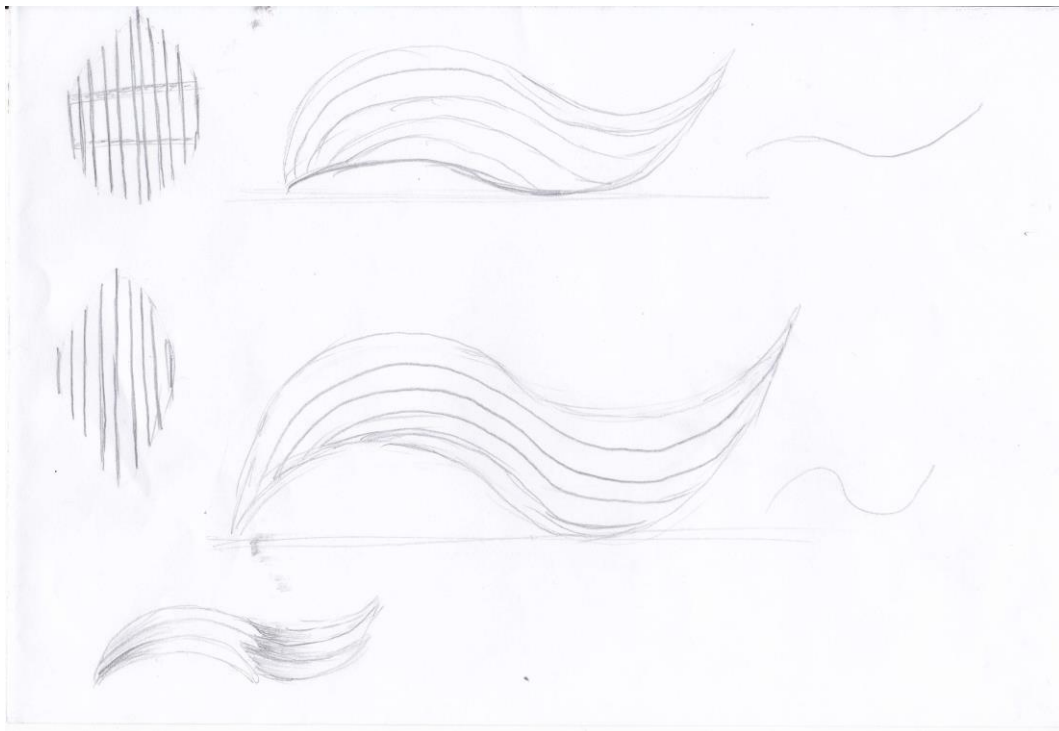
Obrázek 27- Návrhy

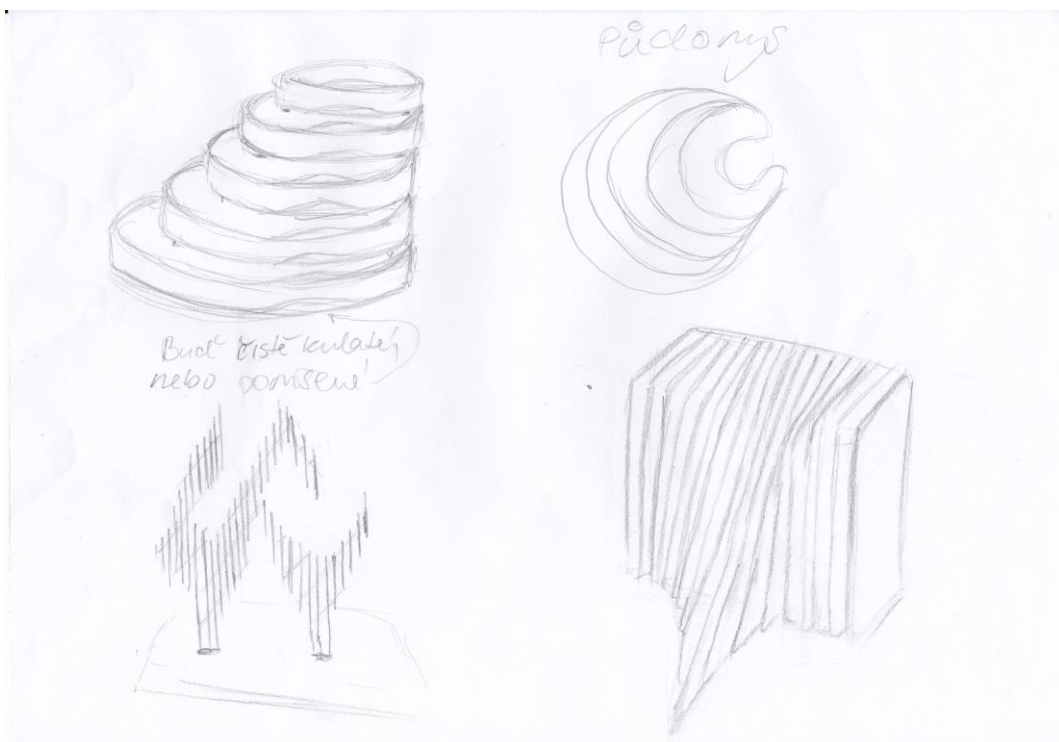
Obrázek 28- Návrhy

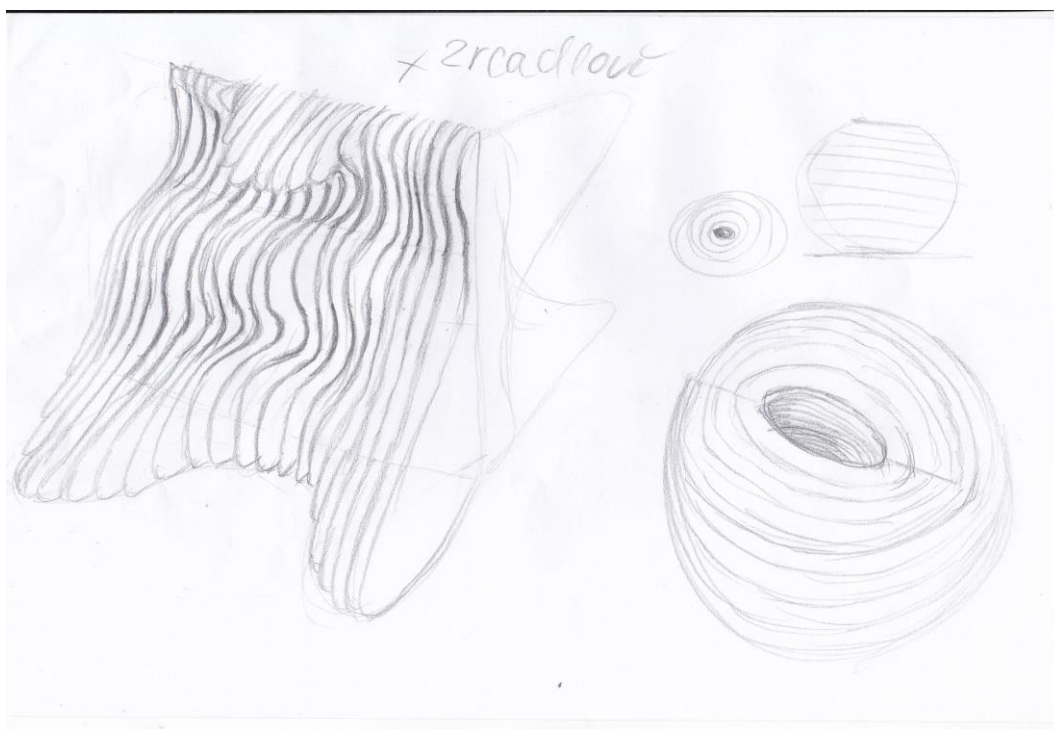
Obrázek 29- Návrhy

Obrázek 30- Návrhy

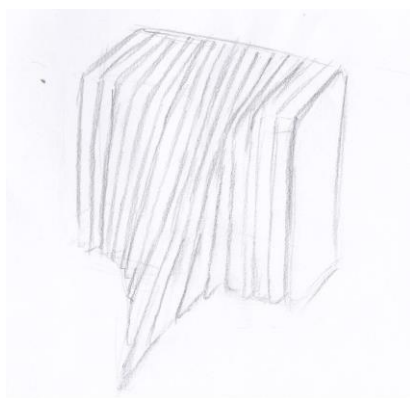
Obrázek 31- Návrhy

Obrázek 32- Návrhy

6. Beko Masterplan

Z těchto výše uvedených návrhů jsem si vybrala pár favoritů. Nakonec jsem vybrala jako hlavní návrh ten, který vychází z projektu pro Beko.

Obrázek 33- vybraný návrh

Obrázek 34 - vybraná část z plánu pro Beko

Beko je projekt, který zatím není zrealizován. Měl by se nacházet v Srbsku v Bělehradě. Jeho rozloha by měla být 94 000m².¹¹¹ Jedná se o komplex bytů, kanceláří a rekreačních zařízení. Mimo jiné, také se zde bude nacházet pětihvězdičkový hotel, kongresové centrum, velké parkoviště, obchody a galerie. Vyrůst by měl na místě staré opuštěné textilní továrny, vzdálené od centra města půl kilometru.¹¹²

6.1. Inspirace

Inspiraci jsem našla v jedné z jeho částí, kde to vypadá, jako by se střecha přelévala nebo roztékala směrem k zemi. Tento princip jsem využila i ve svém návrhu a tak to vypadá, jako by se prostřední část kvádrů také roztékala. Pod vybranou částí projektu je to průchozí, což mě zaujalo, a tak jsem se rozhodla využít tento prvek i ve svém návrhu. To by mělo výsledek ozvláštnit.

Obrázek 35 - Celý komplex

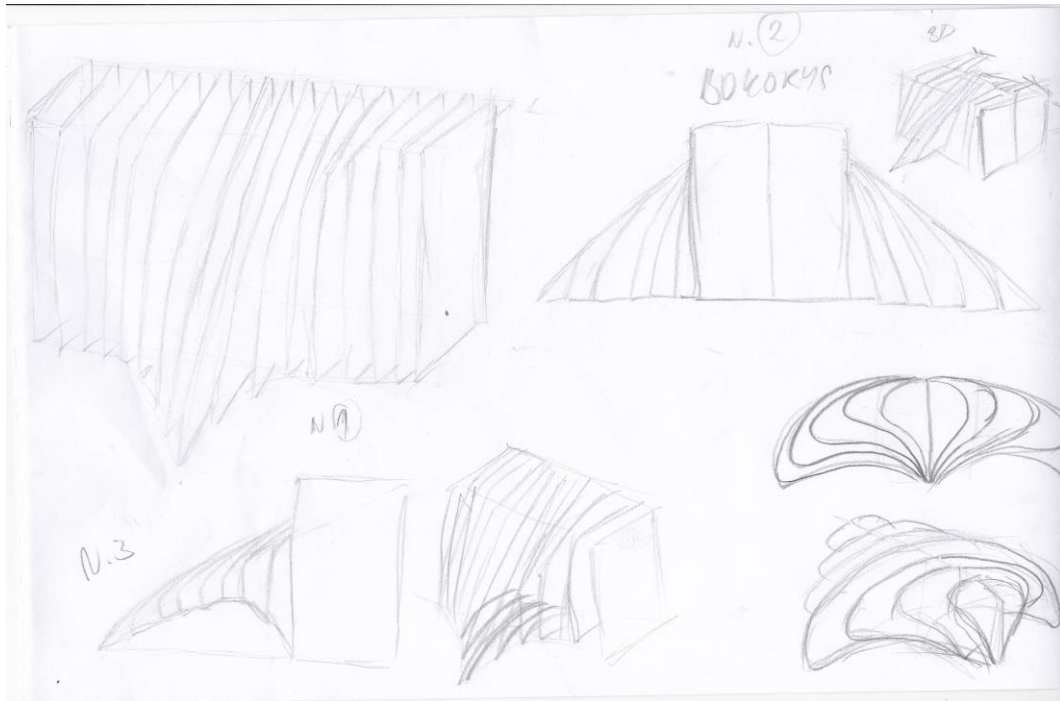
---

111. Beko Masterplan - Masterplans - Zaha Hadid Architects. Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/masterplans/beko-masterplan/>

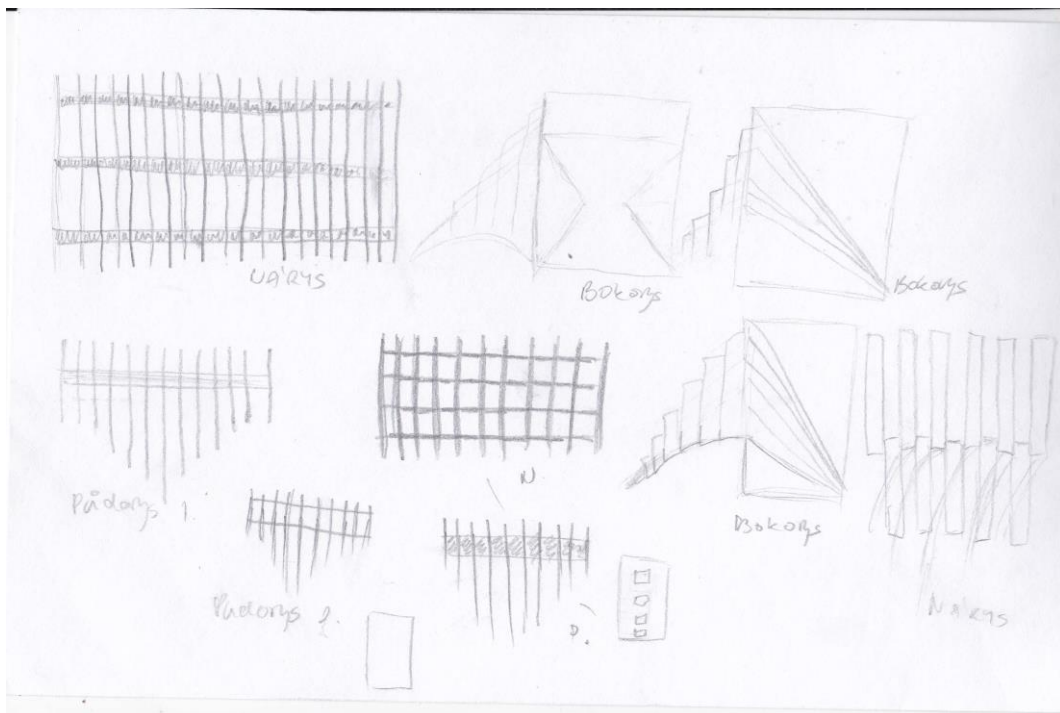
112. Beko Masterplan by Zaha Hadid Architects. Dezeen | Dostupné z: <https://www.dezeen.com/2012/12/05/beko-masterplan-by-zaha-hadid/>

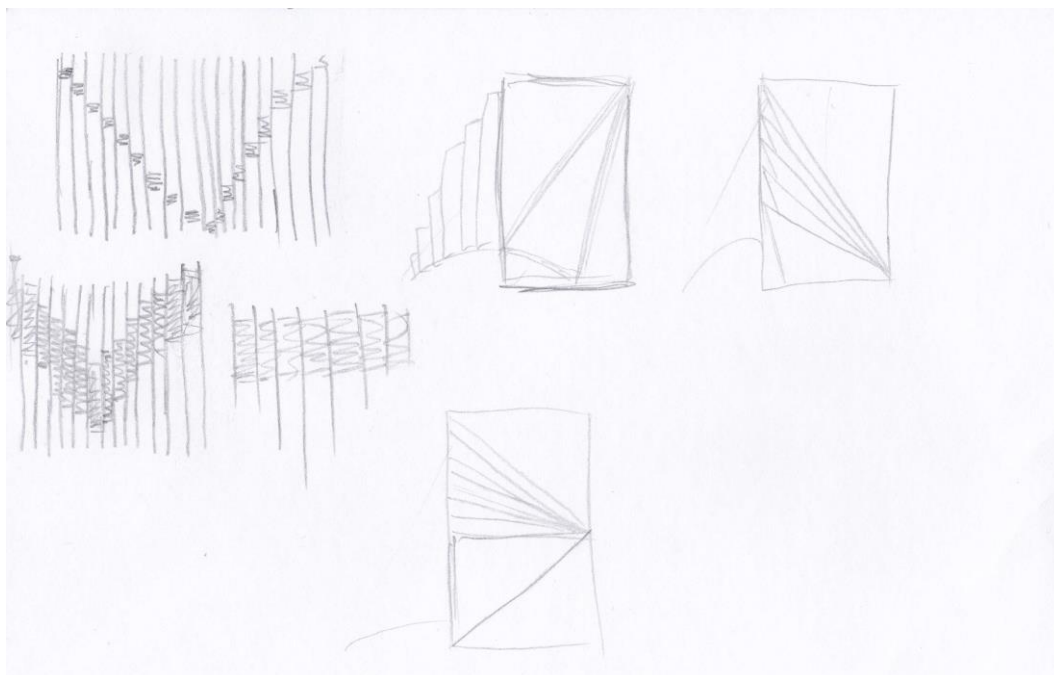
6.2. Vývoj

Obrázek 36- Další návrhy

Obrázek 37- Návrhy mezer

Obrázek 38- Návrhy mezer

Když jsem měla jasno, jak bude objekt vypadat, musela jsem přemýšlet, jaký zvolím materiál, protože objekt jsem si představovala velký alespoň jeden metr krát jeden metr. Po zvážení všech možných variant jsem došla k závěru, že nejvhodnější bude extrudovaný polystyren. Je odolný, dobře zpracovatelný a hlavně lehký, což je při tak velkém rozměru objektu výhodou číslo jedna. Na internetu jsem si našla rozměry jedné desky. Ty jsou u všech extrudovaných polystyrénu stejné - 1250 x 600. To pro mě bylo důležité pro sestavení technického výkresu a hlavně celkového objektu. Chtěla jsem, aby jeden díl objektu byl vytvořený z jednoho dílu polystyrénu. Kdyby se jeden díl objektu skládal z více kusů polystyrénu, mohlo by se stát, že by byly vidět spoje a navíc by to mohlo v těchto spojích špatně držet.

Po zvolení materiálu jsem narýsovala technický výkres. Na základě rozměru jedné desky jsem určila poměry všech stran celého objektu a vytvořila jsem návrh v měřítku 1:2,5. Jedna z mála chyb, které jsem se dopustila, byla ta, že jsem si předem nevyhledala typ polystyrénu, který budu objednávat. Zjistila jsem si pouze velikost, tloušťku a typy povrchů, které se vyrábí. Po zpracování výkresu jsem ale zjistila, že nevyrábí ten typ, který právě potřebuji. A to ten, který

je tlustý 2cm a má hladký povrch. S hladkým povrchem jsou extrudované polystyrény dostupné pouze až od tří centimetrů, což by zvětšilo objekt o půl metru a to by už dle mého názoru nepůsobilo harmonicky. Strávila jsem hodně času hledáním a prohlížením všech různých polystyrénů, až jsem nakonec zvolila ten s waflovým povrchem.

Obrázek 39 - Ukázka waflového povrchu

Polystyrén s waflovým povrchem, ačkoliv se nejprve jevil jako problematický, nebyl nakonec takovou přítěží, ale právě naopak. Polystyrény s hladkým povrchem, byly až moc hladké a bylo nanejvýš pravděpodobné, že barva i lepidlo nemuseli tak dobře držet. Zjistila jsem, že waflový vzor se dá vyhladit smirkovým papírem, což vytvoří relativně hladký povrch s malými póry, do nichž se vsákne barva i lepidlo. Tak bude povrch odolnější vůči poškozením nebo popraskání.

Abych tohle s jistotou potvrdila, musela jsem provést menší praktický test. Uřízla jsem si 4 kousky polystyrénu, kde jsem zkoumala jejich povrch a přilnavost barvy. Barvu jsem zvolila bílý Primalex kvůli jeho krycím a přilnavým vlastnostem. Jediné, z čeho jsem měla strach, bylo to, aby barva nepopraskala, proto jsem se rozhodla, že při pokusech do dvou kousků přimíchám Duvilax.

Shrnutí testování:

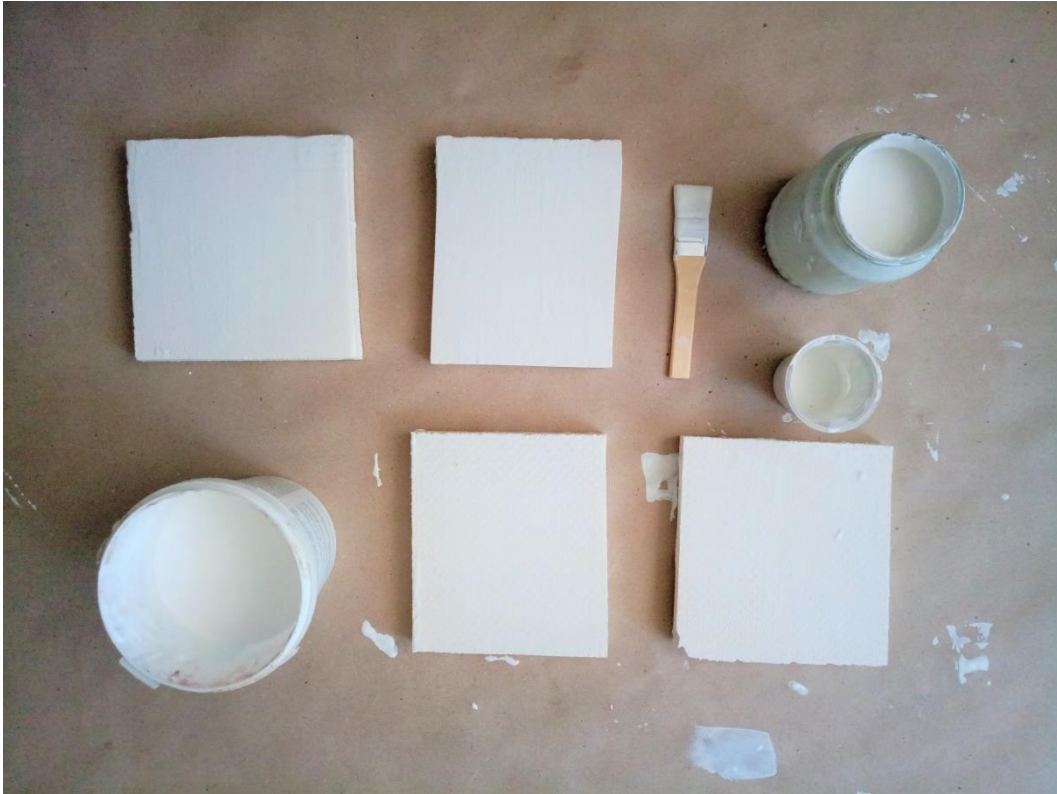
1. vzorek – Byl s waflovým povrchem a natřený čistým Primalexem ve dvou vrstvách. Bohužel po úplném zaschnutí si barva „sedla“, takže nežádaný povrch vystoupl. Proto jsem zkusila ještě třetí vrstvu, která sice už dopadla dobře, ale bohužel by to byl moc dlouhý a nákladný proces. Zkoumala jsem i vlastnosti zaschlé barvy na povrchu, a zjistila jsem, že barva nepraská, ani při úmyslném a hrubém poškozování.

2. vzorek – Byl také s waflovým povrchem a natřený primalexem smíchaným dohromady s Duvilaxem v poměru 2:1. Waflový povrch však opět po zaschnutí barvy vystoupl. Navíc jsem si potvrdila, že přidání Duvilaxu krycí ani pevnostní vlastnosti barvy nijak nezlepší a tudíž je jeho použití zbytečné.

3. vzorek – Byl vyhlazený smirkovým papírem a natřený jen Primalexem ve dvou vrstvách. Výsledek byl nadmíru dobrý, protože povrch dílů působil jednotně a byl dostatečně odolný.

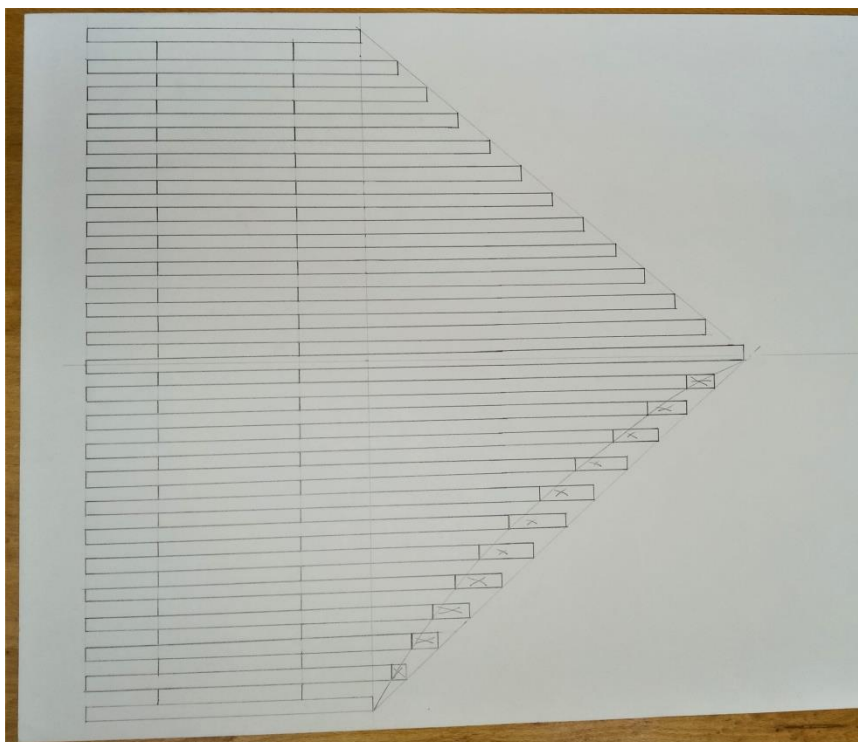
4. vzorek – Byl také vyhlazený smirkovým papírem, jen do Primalexu jsem opět kvůli jeho vlastnostem přimíchala v poměru 2:1 Duvilax. Výsledek testu byl však naprosto shodný jako u třetího vzorku. Duvilax kvalitu nezlepšil, ale ani nezhoršil a proto je zcela zbytečný, jak jsem již avizovala v předešlém testování.

Pro tvorbu objektu jsem použila technologický postup vysledovaný u testovaného vzorku č.3.

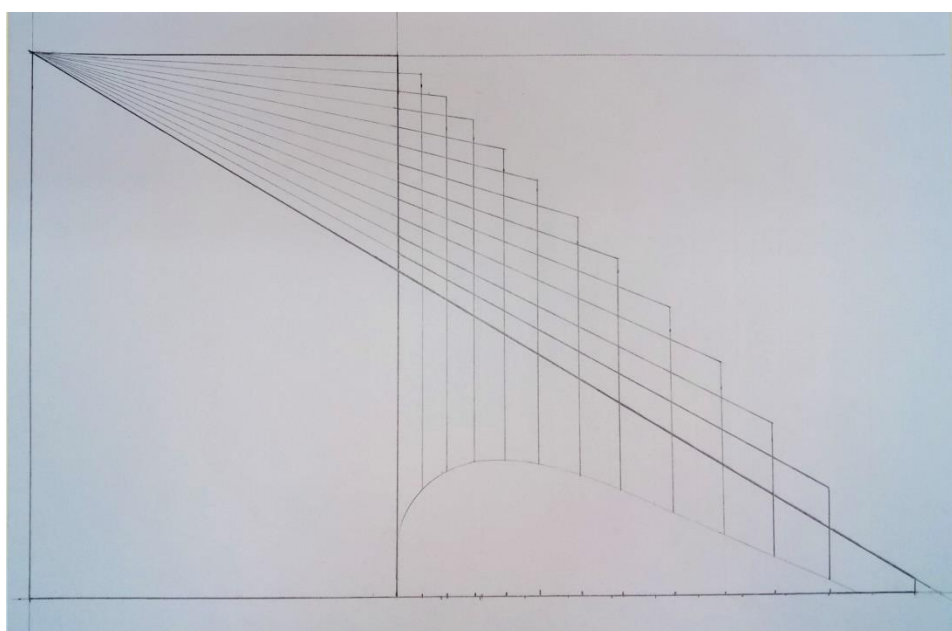

Obrázek 40 - Testování

Jelikož prostory v našem bytě nejsou úplně ideální na takovou práci, vytvořila jsem si speciální „ateliér“ u nás na chatě, kde jsem se nemusela ničím omezovat. Desky EP jsem nejprve opracovala smirkovým papírem. Tedy abych byla přesnější, nedělala jsem to ručně, jako u testovaných vzorků, ale bruskou, která mi ušetřila spoustu času a fyzické práce. V technickém výkresu jsem udělala ještě posledních pár úprav před začátkem. Na špici z pohledu půdorysu jsem přidala oblouček. Je to vidět na obrázku č. 42, kdy první půlka je původní a druhá upravená. Tento technický výkres mi ukázal přesné délky stran díky měřítku 1:2,5. Po té jsem si narýsovala tvary, které budu k sobě lepit na extrudovaný polystyrén a následně vyřezala.

Obrázek 41 - Půdorys objektu, platí spodní polovina

Obrázek 42 – Bokorys

Vyřezávání bylo náročnější, než jsem však čekala. Řezat polystyren šlo nejprve celkem hladce, ale při tak velkém množství dílů potažmo řezů to bylo čím dál více náročnější a síly rychle ubývaly. Nakonec jsem to vypětím všech sil zvládla, ale bolelo mě z toho celé tělo. Nic méně jsem konečně viděla první reálné náznaky

podoby mého objektu. Jeho rozměry jsou na výšku 60 cm, na šířku 100 cm a na délku také 100 cm.

Jako další krok jsem musela naznačit a následně provrtat do každého dílu tři otvory. Tyto otvory jsou umístěny na každém dílu v přesně stejné pozici tak, aby jimi bylo možné protáhnou závitové tyče. Ty jsou tam kvůli tomu, aby objekt lépe držel a došlo k jeho mechanickému provázání, což zabrání jeho rozpadnutí při manipulaci.

Další fází bylo natírání Primalexem. Na vyřezané útvary jsem nalepila papírovou lepicí pásku na místa, kde přijde lepidlo. Pak už jsem jen válečkem díl po dílu natírala bílou barvou. Tenhle proces jsem rozdělila do dvou dnů. První den jsem natírala jednu stranu po dvou vrstvách. Další den druhou stranu. Po úplném zaschnutí barvy jsem odlepila papírovou pásku. Po té už jen zbývalo sestavit objekt dohromady. Nejprve jsem na každý jednotlivý velký díl nalepila lepidlem na polystyrén tři malé distanční dílky, které budou v mezerách. Abych všechno měla na stejné pozici, vytvořila jsem si šablonu, podle které jsem vše měla přesně vycentrované (obr. 43). Po zaschnutí lepidla jsem díly jeden za druhým, tak jak mají jít za sebou, nasouvala na závitové tyče až byl objekt kompletně sestavený. Pak už jen následovaly drobné kosmetické úpravy barvy a podobně. Konečně byl můj prostorový objekt hotový.

Obrázek 43- Šablona

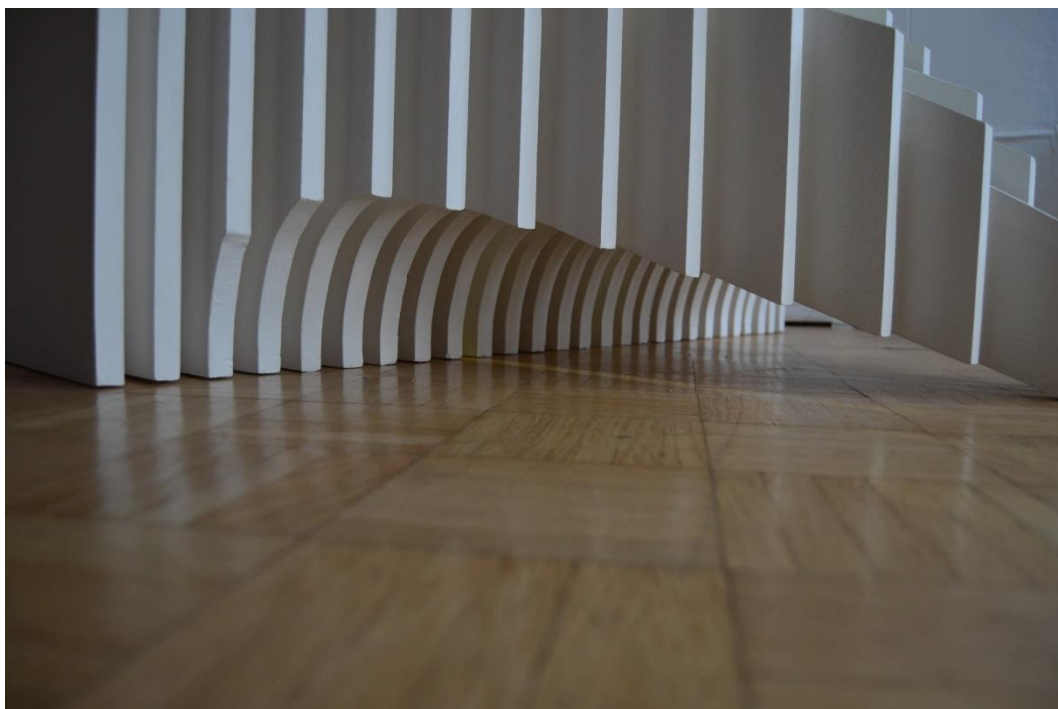

Obrázek 44 - Finální objekt z přední strany

Obrázek 45 - Finální objekt z úhlu

Obrázek 46- Detail „průchodu“

Obrázek 47 - Finální objekt

7. Závěr

Na závěr chci říci, že tahle práce byla pro mě obrovskou výzvou a jsem ráda, že jsem ji mohla vypracovávat na tohle téma. Zaha Hadid je obrovskou ikonou architektury a její stavby jsou inspirací nejen pro mě, ale určitě i pro mnoho dalších lidí. V téhle práci jsem uvedla vše důležité o jejím životě, který měla z kariérního hlediska velmi pestrý a obdivuhodný. Dále jsem zde uvedla vše o její tvorbě, ateliéru, ukázala některá její díla a uvedla získaná ocenění. Toto všechno ukazuje, jak významná osobnost to byla.

Následně jsem v další kapitole vysvětlila, co je to dekonstruktivismus a ukázala některé jeho další představitele. Byly to Frank O. Gehry, Peter Eisenman a Bernard Tschumi.

Praktická část je zaměřená na prostorový objekt. Zde jsem uvedla všechny prvotní návrhy a další postupy až po hotový výsledek. I když mě to stálo veliké úsilí, mám z toho neuvěřitelně dobrý pocit. Tímto můžu říct, že jsem překonala sama sebe, jelikož jsem nikdy netvořila něco podobného v takové velikosti. Doufám, že jsem vytvořením tohoto objektu vzdala této velkolepé architektce poctu, kterou si bezesporu zaslouží.

8. Seznam literárních zdrojů

DUDÁK, Vladislav, Bořek NEŠKUDLA a Rudolf POŠVA. Encyklopedie světové architektury: od menhiru k dekonstruktivismu. Praha: Baset, 2000. ISBN isbn808622306x.

GÖSSEL, Peter a Gabriele LEUTHÄUSER. Architektura 20. století. Praha: Slovart, 2003. ISBN isbn3-8228-2568-9.

PRINA, Francesca a Elena DEMARTINI. 1000 let architektury. V Praze: Slovart, 2006. ISBN 80-7209-838-1.

DEMPSEY, Amy. Umělecké styly, školy a hnutí: encyklopedický průvodce moderním uměním. Praha: Slovart, 2002. ISBN 80-7209-402-5.

HOPKINS, Owen. Architektonické slohy: obrazový průvodce. Přeložila Alice ZAVADILOVÁ. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-247-5750-6.

DEBICKI, Jacek. Dějiny umění: malířství, sochařství, architektura. Praha: Argo, 1998. ISBN 80-7203-076-0.

FIALOVÁ, Irena, ed. Dancing building. Prague: Zlatý řez, 2003. ISBN 80-901562-8-2

PEJSAR, Lukáš. Zaha Hadid, 2008, Praha, ČVUT

ORLOVSKÝ, Josef. Zaha M. Hadid- biografie. Brno, 2009/2010. Seminární práce. Mendelova univerzita v Brně.

YOUNGJIN, Lee. The Parametric Design of Zaha Hadid. Boston Architectural College, ResearchGate, 2015.

CRESCENDO, Zkoumání světa v pohybu, Zaha Hidid. Lafarge, 2006
BŘEZINA, Ondřej. Postmoderní architektura, high-tech a dekonstruktivistická, Zlín, 2016. Seminární práce, UTB ve Zlíně.

9. Seznam internetových zdrojů

Zaha Hadid | Archizone.cz. Archizone.cz | magazín o moderní i historické architektuře [online]. Copyright © 2014 [cit. 11.03.2018]. Dostupné z: <http://www.archizone.cz/architekti/zaha-hadid/>

Zaha Hadid (1950-2016) - People - Zaha Hadid Architects. Zaha Hadid Architects [online]. Copyright © www.mir.no61.jpg, [cit. 14.03.2018]. Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/people/zaha-hadid/>

Parametrický design | noveformy.cz. noveformy.cz | Nové formy [online]. [cit. 12.2..2018]. Dostupné z: <http://www.noveformy.cz/parametricky-design/uvodem/>

Dekonstrukce – Arts Lexikon. [online]. Copyright © [cit. 14.03.2018]. Dostupné z: <http://www.artslexikon.cz//index.php?title=Dekonstrukce>

Aqua at Dover Street Market - Design - Zaha Hadid Architects. Zaha Hadid Architects [online]. Copyright © James Harris [cit. 14.03.2018]. Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/design/aqua-at-dover-street-market/>

Lidovky. cz. Architektka Zaha Hadid jako snílek je k vidění v galerii Jaroslava Fragnera. [online]. [cit. 13.03.2018]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/architektka-zaha-hadid-jako-snilek-je-k-videni-v-galerii-jaroslava-fragnera-15s-/kultura.aspx?c=A170922_113729_In_kultura_ito

AD Classics: 1988 Deconstructivist Exhibition at New York's Museum of Modern Art (MoMA), Archdaily.com., [online]. [cit. 10.2.2018]. Dostupné z: <https://www.archdaily.com/868063/ad-classics-1988-deconstructivist-exhibition-johnson-wigley-new-york-museum-of-modern-art-moma>

FIRM PROFILE. ENTRY [online]. Copyright © 2015 Eisenman Architects. All Rights Reserved [cit. 15.03.2018]. Dostupné z: <http://www.eisenmanarchitects.com/firm-profile.html#eisenman>

ARTMUSEUM.CZ. Peter Eisenman [online]. [cit. 15.03.2018]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=1500

Frank O. Gehry | Archizone.cz. Archizone.cz | magazín o moderní i historické architektuře [online]. Copyright © 2014 [cit. 15.03.2018]. Dostupné z: <http://www.archizone.cz/architekti/frank-o-gehry/> archiweb.cz. archiweb.cz [online]. Copyright © Archiweb, s.r.o. 1997 [cit. 15.03.2018]. Dostupné z: <https://www.archiweb.cz/frank-owen-gehry>

Bernard Tschumi | ARTMUSEUM.CZ. ARTMUSEUM.CZ [online]. Copyright © 1999 [cit. 16.03.2018]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=1525

Bernard Tschumi Architects. Bernard Tschumi [online]. Copyright © Bernard Tschumi Architects [cit. 16.03.2018]. Dostupné z: <http://www.tschumi.com/bernard-tschumi/>

Bernard Tschumi Architects. Office, [online]. Copyright © Bernard Tschumi Architects [cit. 16.03.2018]. Dostupné z: <http://www.tschumi.com/office/>

Beko Masterplan - Masterplans - Zaha Hadid Architects. Zaha Hadid Architects [online]. Copyright © Zaha Hadid Architects [cit. 17.03.2018]. Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/masterplans/beko-masterplan/>

Beko Masterplan by Zaha Hadid Architects. Dezeen | architecture and design magazine [online]. [cit. 17.03.2018]. Dostupné z: <https://www.dezeen.com/2012/12/05/beko-masterplan-by-zaha-hadid/>

10. Seznam obrazových zdrojů

1. Obr- Zaha Hadid (1950-2016) - People - Zaha Hadid Architects. Zaha Hadid Architects [online]. Copyright ©www.mir.no61.jpg , Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/people/zaha-hadid/>
2. YOUNGJIN, Lee. The Parametric Design of Zaha Hadid. Boston Architectural College, ResearchGate, 2015.
3. YOUNGJIN, Lee. The Parametric Design of Zaha Hadid. Boston Architectural College, ResearchGate, 2015.
4. Kartal Masterplan - Masterplans - Zaha Hadid Architects. Zaha Hadid Architects [online]. Copyright © Zaha Hadid Architects. Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/masterplans/kartal-pendik-masterplan/>

5. Vitra Fire Station - Architecture - Zaha Hadid Architects. Zaha Hadid Architects [online]. Copyright © Zaha Hadid Architects [cit. 14.03.2018]. Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/architecture/vitra-fire-station-2/>
6. Archdaily.com [online]. Copyright © Roland Halbe [cit. 14.03.2018]. Dostupné z: <https://www.archdaily.com/786968/ad-classics-rosenthal-center-for-contemporary-art-zaha-hadid-architects-usa/572ce40ae58ece74ca000092-ad-classics-rosenthal-center-for-contemporary-art-zaha-hadid-architects-usa-photo>
7. Contemporary Arts Center | Downtown Cincinnati | Visual Arts & Culture, Museums. Cincinnati USA Official Travel and Tourism Guide | CincinnatiUSA.com [online]. Copyright © 2018 Cincinnati USA [cit. 14.03.2018]. Dostupné z: <https://cincinnatiusa.com/things-to-do/attractions/contemporary-arts-center>
8. Speciál k Euru: Innsbruck desetkrát jinak | Týden.cz. Týden.cz - Aktuální zpravodajství v souvislostech [online]. Copyright © 2006 EMPRESA MEDIA, a.s. Publikování či další šíření obsahu těchto webových stránek bez písemného souhlasu vedení internetové redakce časopisu Týden je zakázáno. Kompletní pravidla využívání obsahu najdete [cit. 14.03.2018]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/sport/fanousek-turista/special-k-euru-innsbruck-desetkrat-jinak_62460.html?showTab=nejtenejsi-3
9. Zaha Hadid Architects | Terminus Hoenheim-Nord Strasbourg. arthitectural.com | The ARThitectural Online Magazine [online]. Copyright © Helene Binet [cit. 14.03.2018]. Dostupné z: <https://www.arthitectural.com/zaha-hadid-architects-terminus-hoenheim-nord-strasbourg/>
10. Lidovky. cz. Architektka Zaha Hadid jako snílek je k vidění v galerii Jaroslava Fragnera. [online]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/architektka-zaha-hadid-jako-snilek-je-k-videni-v-galerii-jaroslava-fragnera-15s-/kultura.aspx?c=A170922_113729_In_kultura_ito
11. Aqua at Dover Street Market - Design - Zaha Hadid Architects. Zaha Hadid Architects [online]. Copyright © James Harris [cit. 14.03.2018]. Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/design/aqua-at-dover-street-market/>
12. Aura – Villa Malcontenta - Design - Zaha Hadid Architects. Zaha Hadid Architects [online]. Copyright © Luke Hayes [cit. 14.03.2018]. Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/design/aura-villa-malcontenta/>
13. Tiffany & Co. For The Press | About Tiffany & Co. | Frank Gehry | United States. Tiffany & Co. For The Press | Home | United States[online].

- Copyright © T [cit. 15.03.2018]. Dostupné
z: <http://press.tiffany.com/ViewBackgrounder.aspx?backgrounderId=2>
14. Guggenheim Museum, Bilbao (Spain). 2000 / Main Architect: Frank O. Gehry – César Martinell & Associates. César Martinell & Associates – César Martinell & Associates [online]. Copyright ©2016 [cit. 15.03.2018]. Dostupné z: <http://cesarmartinell.com/projects/guggenheim-museum/>
  15. Bdleni.idnes.cz, Vrták: nejvyšší bytový dům v New Yorku postavil autor Tančícího domu, [online]. Dostupné z: https://bydleni.idnes.cz/foto.aspx?r=architektura&c=A110506_163705_architektura_web&foto=WEB3b0d1b_profimedia_0012680807.jpg
  16. Archdaily.com. Spotlight: Peter Eisenman., [online]. Copyright © [cit. 15.03.2018]. Dostupné z: <https://www.archdaily.com/535705/spotlight-peter-eisenman>
  17. Memorial by Efim Armand - 3D Architectural Visualization & Rendering Blog. Ronen Bekerman - 3D Architectural Visualization & Rendering Blog [online]. Copyright © 2005 [cit. 15.03.2018]. Dostupné z: <https://www.ronenbekerman.com/memorial-by-efim-armand/>
  18. Peter Eisenman · Divisare . Divisare · Atlas of Architecture [online]. Dostupné z: <https://divisare.com/authors/9003-peter-eisenman>
  19. Bernard Tschumi Architect | Biography, Buildings, Projects and Facts. Famous Architects of the World and their Works [online]. Dostupné z: <http://www.famous-architects.org/bernard-tschumi/>
  20. William Veerbeek | Flickr. Find your inspiration. | Flickr [online]. Dostupné z: https://www.flickr.com/photos/william_veerbeek/with/11330050816/
  21. [50816/](https://www.flickr.com/photos/william_veerbeek/with/11330050816/)
  22. Vlastní fotografie
  23. Vlastní fotografie
  24. Vlastní fotografie
  25. Vlastní fotografie
  26. Vlastní fotografie
  27. Vlastní fotografie
  28. Vlastní fotografie
  29. Vlastní fotografie
  30. Vlastní fotografie
  31. Vlastní fotografie
  32. Vlastní fotografie
  33. Vlastní fotografie
  34. Vlastní fotografie
  35. Zaha Hadid Architects has designed a swirling complex of apartments, offices and leisure at an abandoned textile factory in Belgrade, Serbia. |

Pinterest | Apa.... Pinterest [online]. Copyright © Bartosz Kolonko [cit. 17.03.2018]. Dostupné

z: <https://cz.pinterest.com/pin/98375573094440760/Beko>

36. Masterplan - Masterplans - Zaha Hadid Architects. Zaha Hadid Architects [online]. Copyright © Zaha Hadid Architects [cit. 17.03.2018]. Dostupné z: <http://www.zaha-hadid.com/masterplans/beko-masterplan/>

37. Vlastní fotografie

38. Vlastní fotografie

39. Vlastní fotografie

40. Vlastní fotografie

41. Vlastní fotografie

42. Vlastní fotografie

43. Vlastní fotografie

44. Vlastní fotografie

45. Vlastní fotografie

46. Vlastní fotografie

47. Vlastní fotografie

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Adéla Bednářová
Katedra:	KVV
Vedoucí práce:	Mgr. David Medek, Ph.D.
Rok obhajoby:	2018

Název práce:	Prostorový objekt – Pocta pro architektku Zahu hadid
Název v angličtině:	Spatial object - Honor for architect Zaha Hadid
Anotace práce:	Tématem bakalářské práce je „Prostorový objekt – Pocta pro architektku Zahu hadid“. Zabývá se jejím životem a tvorbou. Dále se zabývá dekonstruktivismem a dalšími představiteli. Praktická část obsahuje postup při vytváření objektu.
Klíčová slova:	Zaha Hadid, Dekonstruktivismus, Peter Eisenman, Frank O. Gehry, Bernard Tschumi
Anotace v angličtině:	The theme of the bachelor thesis is „Spatial object - Honor for architect Zaha Hadid“. The thesis deal with her life and her creation. Further deals with dekonstruktivism and other artists. The practical part contains the procedure for creating an object.
Klíčová slova v angličtině:	Zaha Hadid, Dekonstruktivism, Peter Eisenman, Frank O. Gehry, Bernard Tschumi
Přílohy vázané v práci:	CD
Rozsah práce:	57
Jazyk práce:	Český jazyk